BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR UNDERVISNING OG KVALITET

Tilsynsberetning 2020

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Tilsynsberetning 2020
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

2021
ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse
Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:
www.uvm.dk
Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Forord

Tilsynsberetningen giver et samlet overblik over tilsynsaktiviteter, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har gennemført i 2020. Styrelsens tilsynsområde favner bredt og til dagligt har vi mange tilsynsdiscipliner i spil. 2020 har været et år, hvor vi ad flere veje har videreudviklet vores tilsyn.

Vi har fx justeret den prædiktive undersøgelse på det økonomiske område, hvor vi identificerer institutioner, der risikerer at komme i økonomisk uføre. Dette har ført til god dialog og gensidig udvikling mellem styrelsen og sektoren. I de årlige risikobaserede kvalitetstilsyn med folkeskoler, gymnasier og erhvervsuddannelser blev der som noget nyt i 2020 ført tilsyn med parallelsamfundsproblematikker, hvilket fremover vil være en fast del af det årlige risikobaseret kvalitetstilsyn på de tre uddannelsesområder. I 2020 har vi også udvidet antallet af tilsyn med frihed og folkestyre-kravet, hvor formålet er at sikre, at skolerne forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Enkeltsagstilsynet om Havregården Lille Kost- og Dagskole har været særligt fremme i styrelsens tilsynsindsats i 2020. Det er et eksempel på et tilsyn, som styrelsen har lært af som tilsynsmyndighed. Vi har bl.a. som følge af sagen strammet interne procedurer for håndtering af lignende skoletyper, eller hvor der tilgår styrelsen bekymrende oplysninger fra andre myndigheder, fx for arbejdsmiljø, børnenes tarv, målgruppeskred mv. Sagen har også vist, at det er væsentligt, at vi som tilsynsmyndighed har fokus på at understøtte, at bestyrelserne er i stand til at løfte det grundlæggende ansvar, de har for skolernes virke.

I 2020 har COVID-19 haft stor betydning for aktiviteten i sektoren og i styrelsen. Med nedlukninger og krav til omstillinger i undervisningen, har vi prioriteret skarpt og taget hensyn til det pres, som mødte undervisningssektoren, hvilket har påvirket gennemførelsen af flere tilsynsaktiviteter. Et år med hyppige og markante omstillinger har yderligere understreget væsentligheden af bestyrelsernes rolle i at understøtte og sikre ledelsernes arbejde med udviklingen af kvalitet, lovmedholdelighed mv. Vi sætter stor pris på vores dialog med leder- og bestyrelsesforeningerne på det regulerede område og med Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen og KL på de kommunale områder. Disse gode og vigtige dialoger – bl.a. gennem Bestyrelsesforum - har stor betydning for at sikre den rette udvikling og kvalitetsløft på uddannelsesområderne.

2020 har været et udfordrende år. Jeg er derfor glad for at kunne præsentere en tilsynsberetning, som både viser bredden i vores aktiviteter, og hvordan vi fortsat bliver skarpere på, hvordan vi bidrager til at skabe stærke uddannelser til alle.

Julie Elm Vig Albertsen,
Direktør
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, juni 2021

Indhold

Forord 3

Indledning 7
Tilsynets hovedindhold 7
Tre tilsynsspor 8
Styrelsens tilsynsdækning i 2020 9

FAGLIGT TILSYN 10

1 Folkeskoleområdet 11
1.1 Kvalitetstilsyn med undervisningen i folkeskolen 11
1.2 Kvalitetstilsyn for specialskoler 12
1.3 Tilsyn med undervisning på interne skoler 13
1.4 Enkeltsagstilsyn afsluttet i 2020 13

2 Fri- og privatskoler 15
2.1 Tilsyn med frihed- og folkestyrekravet 15
2.2 Tilsyn med underretninger til de sociale myndigheder (procedurer mv.) 16
2.3 Tilsyn med skoler med kostafdeling 17
2.4 Enkeltsagstilsyn afsluttet i 2020 18

3 Efterskoler og frie fagskoler 20
3.1 Tilsyn med frihed- og folkestyre-kravet 20
3.2 Tilsyn med stå mål med-kravet på efterskoler godkendt med et samlet særligt tilbud 20
3.3 Enkeltsagstilsyn afsluttet i 2020 21

4 Gymnasiale uddannelser 23
4.1 Kvalitetstilsyn med undervisningen og trivslen på de gymnasiale uddannelser 23
4.2 Tilsyn med frihed- og folkestyrekravet 25
4.3 Tilsyn med skoler med kostafdeling 26
4.4 Tilsyn med lærernes faglige og pædagogiske kompetencer på gymnasiale institutioner 26

4.5 Tilsyn med nødundervisning på de gymnasiale uddannelser 27
4.6 Tilsyn med det fleksible klasseloft på gymnasiale fuldtidsuddannelser for skoleåret 2019/2020 28
4.7 Enkeltsagstilsyn afsluttet i 2020 29

5 Erhvervsuddannelser 31
5.1 Tilsyn med erhvervsuddannelsernes kvalitet 31
5.2 Tilsyn med fuldførelse blandt elever, der optages på erhvervsuddannelser gennem optagelsesprøve 33
5.3 Tilsyn med minimumstimetallet på grundforløbet 34
5.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020 35

6 Den Forberedende Grunduddannelse (FGU) 36
6.1 Tilsyn med Forberedende Grunduddannelse 36

7 Almen voksen- og efteruddannelse 37
7.1 Tilsyn med optagelsesprocedure for faget dansk som andetsprog (avu) 37

8 Arbejdsmarkedsuddannelser 38
8.1 Tilsyn med AMU-udbydernes prøvegennemførelse og beståelsestal 38
8.2 Tilsyn med AMU-udbydernes arbejde med nye frihedsgrader mv., jf. Trepartsaftale III 39
8.3 Tilsyn med kvaliteten af arbejdsmarkedsuddannelserne gennem evalueringsresultater fra Viskvalitet.dk 39
8.4 Tilsyn med AMU-udbydernes svarprocent for evaluering af arbejdsmarkedsuddannelser 40
8.5 Tilsyn med nye udbydere af AMU, herunder med eksisterende AMU-udbyderes forvaltning af udbudsgodkendelsen inden for nye faglige områder 41
8.6 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020 41

ØKONOMISK TILSYN 43

9 Det økonomiske tilsyn 44
9.1 Risikobaseret økonomisk-administrativt tilsyn med institutionernes økonomi og regeloverholdelse 44
9.2 Prædiktiv undersøgelse med regulerede institutioners økonomi 45
9.3 Tilsyn med revisorkvalitet 46
9.4 Tilsyn med chefløn (regulerede institutioner) 47
9.5 Tilsyn med de regulerede institutioners kontering (formålsregnskaber) 49
9.6 Bygningsselveje og gældsætning (regulerede institutioner) 49

9.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020 50

TILSYN MED STØTTEORDNINGER 52

10 Specialpædagogiske støtteordninger (SPS) 53
10.1 Tilsyn med for sent aflyste tegnsprogstolketimer 53
10.2 Tilsyn med varemodtagelse og godkendelse af it-fakturaer 54
10.3 Tilsyn med specialundervisningsaktivitet på efterskoler og frie fagskoler 54
10.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020 55

ØVRIGE OMRÅDER 57

11 Tilsyn med vedtægter 58
11.1 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020 58

12 Tilsyn med AUB 59

13 Tilsyn med forsøgs- og udviklingsprojekter 60

Bilag 1 61

Indledning

Tilsynsberetningen er en samlet afrapportering af Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsynsaktiviteter i 2020. Tilsynsberetningens formål er at gøre en samlet status på styrelsens tilsynsarbejde og -resultater og kommunikere disse resultater i en samlet form til hovedinteressenter og institutioner på de forskellige tilsynsområder.

I 2020 blev styrelsens tilsynsindsats påvirket af COVID-19. Det har for eksempel betydet, at styrelsen blev forhindret i at gennemføre udvalgte tilsyn fra Tilsynsplan 2020, da der opstod behov for at allokere ressourcer til opgaver med nødundervisning. Planlagte tilsyn, der ikke blev gennemført i 2020, fremgår af *Bilag 1*. Få af tilsynene blev aflyst, mens de fleste tilsyn er blevet udskudt til senere gennemførelse. Styrelsen gennemførte resten af sine tilsynsaktiviteter i 2020 i det omfang, det var praktisk muligt og i lyset af en vurdering af risiko og væsentlighed i det pågældende tilsyn. Tilsynene blev hovedsageligt tilrettelagt skriftligt, og planlagte fysiske tilsynsbesøg blev ændret til virtuelle møder med skolernes ledelse og/eller personale. Stedlige tilsynsbesøg blev kun ført inden COVID-19, eller hvor retningslinjerne under COVID-19 tillod et fysisk møde.

Tilsynets hovedindhold

Styrelsen fører tilsyn med, om skoler og institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område overholder lovgivningens krav til indholdet af skolernes og institutionernes undervisning og øvrige virke, om undervisningen er af tilfredsstillende kvalitet, og om de tildelte midler anvendes forsvarligt. Styrelsen anvender knap 60 årsværk til at gennemføre tilsyn.

Tilsynet omfatter knap 1.100 selvejende uddannelsesinstitutioner, som årligt modtager mere end 30 mia. kroner i tilskud. Styrelsen fører også tilsyn med udviklingen på landets knap 1.300 folkeskoler i tæt samarbejde med kommunerne.

Styrelsens tilsynsopgaver med uddannelser og institutioner falder i følgende kategorier:

- Fagligt kvalitetstilsyn
- Økonomisk tilsyn
- Tilsyn med støtteordninger
- Øvrige tilsynsområder

Tilsynet indgår som en integreret del af styrelsens samlede kvalitets- og kapacitetsunderstøttende aktiviteter og hjælper herved til lokal kapacitetsopbygning på skoler og uddannelsesinstitutioner og i kommuner.

Styrelsens tilsynsindsats deler sig i to spor. Det ene spor har til formål at kontrollere uddannelsernes kvalitet samt regeloverholdelse. Det andet spor har til formål at bidrage med understøttende vejledning. Samlet set bidrager de to spor til et helhedsorienteret og effektivt tilsyn, ligesom de understøtter en effektiv og bæredygtig institutionsdrift, og at offentlige midler anvendes ansvarligt og til det korrekte formål.

Styrelsen kan i sit tilsyn gøre brug af sanktioner over for skoler og institutioner. Styrelsens sanktionsanvendelse kan for eksempel bestå i påbud over for en skole eller institution, bortfald af tilskud, krav om tilbagebetaling af tilskud, indgreb over for skolens eller institutionens bestyrelse eller tilbagekaldelse af godkendelse af institutioner eller udbud. Sanktionsmulighederne og rammerne for brugen af disse har hjemmel i gældende regulering på det konkrete uddannelses- og institutionsområde.

Tre tilsynsspor

Styrelsens planlagte tilsyn foretages som risikobaserede tilsyn og tematiske tilsyn. Ud over den planlagte tilsynsaktivitet gennemfører styrelsen i løbet af året en række enkeltsagstilsyn, som styrelsen indleder på baggrund af konkrete henvendelser, presseomtale og lignende.

I de *risikobaserede tilsyn* følger styrelsen de enkelte uddannelses- og institutionsområders resultater med udgangspunkt i screeninger på baggrund af udvalgte indikatorer. På baggrund af screeningerne foretager styrelsen en samlet risikovurdering af de enkelte skoler og institutioner. Skoler og institutioner, som viser tegn på vedvarende dårlige resultater, bliver udvalgt til tilsyn.

De *tematiske tilsyn* retter sig mod særskilte områder inden for eller på tværs af de enkelte uddannelses- og institutionsområder, hvor styrelsen vurderer, at der kan være risiko for, at skoler og institutioner er fagligt eller økonomisk udfordrede, eller hvor der er mistanke om manglende regeloverholdelse.

Enkeltsagstilsyn er tilsyn med bestemte skoler eller uddannelsesinstitutioner. Enkeltsagstilsyn iværksættes, hvis styrelsen får en tilstrækkelig tungtvejende mistanke om, at den pågældende skole eller uddannelsesinstitution overtræder gældende lovgivning eller på anden måde har væsentlige vanskeligheder – herunder økonomiske – som kræver styrelsens indgriben.

Derved adskiller enkeltsagstilsyn sig fra risikobaserede og tematiske tilsyn, som planlægges forud og indgår i Styrelsen for Undervisning og Kvalitets årlige tilsynsplan.

Omfanget af enkeltsagstilsyn varierer over tid og mellem uddannelsesområderne, både i forhold til antallet af sager og omfanget af de enkelte sager. Oftest opstår enkeltsagstilsyn på baggrund af løbende observationer eller henvendelser udefra, herunder fra kommuner, elever og forældre, men de kan også udspringe af observationerne fra de planlagte risikobaserede eller tematiske tilsyn.

Styrelsens tilsynsdækning i 2020

Styrelsens tilsyn dækker bredt både på uddannelses- og institutionsniveau. Omfanget og antallet af tilsyn varierer fra år til år. Nedenstående tabel giver et indblik i dækningen af styrelsens tilsynsindsats i 2020 fordelt på tilsynstype:

Tabel 1: Antal påbegyndte tilsyn fordelt på tilsynstype i 2020

Tilsynstype	Antal
Påbegyndte *enkeltsagstilsyn* i 2020	46
Påbegyndte *risikobaserede tilsyn* i 2020	87
Påbegyndte *tematiske tilsyn* i 2020	226
I alt	**359**

Styrelsen påbegyndte i alt 359 tilsynssager i 2020 fordelt på 46 enkeltsagstilsyn, 87 risikobaserede tilsyn og 226 tematiske tilsyn. De 359 tilsynssager dækker over i alt 280 institutioner, hvilket betyder, at flere typer af tilsynssager er påbegyndt med samme institution. I alt omfatter tilsynet som nævnt knap 1.100 selvejende uddannelsesinstitutioner og knap 1.300 folkeskoler.

Varigheden af styrelsens tilsyn varierer afhængigt af tilsynstype. De planlagte risikobaserede tilsyn kører oftest efter en årlig kadence fordelt på enten et almindeligt år eller et skoleår afhængig af datagrundlaget. Planlagte tematiske tilsyn er i udgangspunktet ikke bundet op på nogen fast kadence, men styrelsen sigter som hovedregel efter at afslutte tilsynene inden for samme år, som de er planlagt til iværksættelse, med mindre det på forhånd er tilrettelagt, at tilsynet kører over en længere tidshorisont.

Enkeltsagstilsynene, som ikke er planlagte, skifter i varighed afhængig af den enkelte sags kompleksitet. Af nedenstående tabel fremgår det, at styrelsen i 2020 afsluttede i alt 40 enkeltsagstilsyn, hvoraf ni sager var inden for en varighed på to måneder, andre ni sager var inden for fire måneder, syv sager var inden for seks måneder og 15 sager varerede længere end seks måneder.

Tabel 2: Antal afsluttede enkeltsager i 2020

Varighed	Antal
Inden 2 måneder	9
2 til 4 måneder	9
4 til 6 måneder	7
Længere end 6 måneder	15
I alt	**40**

Uanset enkeltsagernes kompleksitet sigter styrelsen altid efter at gennemføre og afslutte enkeltsager i forsvarlig tid i forhold til sagernes væsentlighed, indhold og omfang.

FAGLIGT TILSYN

Styrelsens faglige tilsyn bidrager til sikringen af de bedst mulige rammer for undervisning af børn, unge og voksne. Styrelsen varetager det faglig-pædagogiske tilsyn med uddannelser, skoler og institutioner inden for ministeriets ressort og bidrager gennem tilsynet til opfyldelse af ministeriets mål om fagligt stærke uddannelser til alle.

1 Folkeskoleområdet

1.1 Kvalitetstilsyn med undervisningen i folkeskolen

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt kvalitetstilsynet på folkeskoleområdet. Tilsynets formål er at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer samt at sikre, at skolerne har fokus på og arbejder målrettet med at forbedre egne resultater.

Tilsynet baseres på en screening af data for indikatorer for faglige resultater, trivsel og tegn på parallelsamfundsproblematikker. Sidstnævnte er tilføjet som følge af delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund. Som led i vurderingen af, om der er grundlag for at udtage en skole til tilsyn, indhentes redegørelser fra kommuner og skoler. Kommuner og skoler kan ligeledes blive indkaldt til afklarende møder forud for udtagelsen til tilsyn, hvis screeningen viser, at der er tegn på parallelsamfundsproblematikker på en skole. Skoler vil som led i udtagelsen til tilsyn få tilbud om et rådgivningsforløb med ministeriets læringskonsulenter.

Styrelsen vurderer årligt, om tilsynssager for skoler, der har været i tilsyn i mere end et år, kan afsluttes, skal fortsætte, eller om kommunen skal pålægges sanktioner i form af udarbejdelse af en handlingsplan for skolen. I vurderingen indgår nye data på indikatorer, erfaringer fra rådgivningsforløb med læringskonsulenter og drøftelser med kommunerne. Centralt for vurderingen er, om der er udsigt til, at den negative udvikling er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I screeningen i 2020 skilte 46 skoler sig ud på mindst en af indikatorerne for faglige/trivselsmæssige udfordringer og 56 skoler på mindst en af indikatorerne for parallelsamfundsudfordringer.

Tabel 3: Screeningsresultater fordelt på indikatorer

Indikator	Antal skoler
Faglige/trivselsmæssige:	
Elevernes resultater fra 9.-klasseprøverne	8
Elevernes overgang til ungdomsuddannelse efter 15 måneder	1
Socioøkonomiske referencer for 9.-klasseprøven	6
Resultater fra nationale test i dansk og matematik	18
Resultater fra de nationale trivselsmålinger	10
I alt	**50**

Indikator	Antal skoler
Parallelsamfundsproblematikker:	
Andel elever med ikke-vestlig baggrund	56
Andel elever bosat i udsatte boligområder	14
Andel elever med forældre uden for arbejdsmarkedet eller uddannelse	5
Andel elever, der ikke består de bundne 9.-klasseprøver i dansk	3
I alt	**78**

Bemærk: Flere skoler falder ud på flere indikatorer.

For alle kvalitetsindikatorer gælder det, at det er data for de seneste to år, som en skole falder ud på i screeningen. Det betyder blandt andet, at en skole udtages til nærmere undersøgelse på indikatoren "Elevernes resultater fra 9.-klasseprøverne", hvis skolen to år i træk har tre af de fire bundne prøvefag (dansk, engelsk, naturfag og matematik) i bund 10 procent. For indikatoren "Resultater fra nationale test i dansk og matematik" gælder det som et andet eksempel, at en skole udtages til nærmere undersøgelse, hvis skolen to år i træk ikke har mindst 45 procent elever i kategorien "gode" i dansk, og/eller hvis skolen to år i træk ikke har mindst 40 procent elever i kategorien "gode" i matematik. Desuden udtages en skole her også til nærmere undersøgelse, hvis den over en treårig periode er blandt de skoler, som har det største fald i andelen af de 'dygtigste' elever i dansk og/eller matematik eller største stigning i andelen af 'dårligste elever' i dansk og/eller matematik.

På baggrund af en analyse af screeningsresultatet anmodede styrelsen kommuner om redegørelser for udviklingen i faglige og trivselsmæssige data for 26 skoler. Styrelsen vurderede på baggrund af redegørelserne, at der var vedvarende faglige og trivselsmæssige udfordringer på 18 skoler, som blev udtaget til tilsyn i juni 2020. Alle skoler (bortset fra en) tog imod tilbuddet om rådgivning fra styrelsens læringskonsulenter. Yderligere 20 skoler faldt ud på mindst en af indikatorerne for faglige resultater og trivsel, men hvor styrelsen vurderede, at der ikke var tale om vedvarende dårlig kvalitet. Styrelsen afventer derfor screeningsresultatet i 2021, inden en endelig stillingtagen til, om skolerne skal udtages til tilsyn. Af samme grund modtog de 20 skoler i første omgang en orientering om screeningsresultatet i 2020.

Blandt de 56 skoler, der faldt ud på mindst en af parallelsamfundsindikatorerne, anmodede styrelsen kommunerne om at redegøre for en række forhold relateret til parallelsamfundsproblematikker på 28 skoler. Efterfølgende holdt styrelsen møde med kommuner og skoleledelser på 18 skoler primo 2021 for en uddybende gennemgang af forholdene på skolerne. Det forventes, at der træffes beslutning om udtagelse til kvalitetstilsyn med parallelsamfundsproblematikker blandt de 18 skoler medio 2021.

Styrelsen fulgte i 2020 dertil op på 21 skoler, som har længerevarende tilsynssager. To sager blev afsluttet medio 2020, mens styrelsen i efteråret gennemførte møder med kommuner for de resterende 19 skoler, som har uafsluttede tilsynssager. Vurderingen af tilsynssagerne er forsinket som følge af COVID-19 men forventes afgivet medio 2021.

1.2 Kvalitetstilsyn for specialskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen udviklede i 2020 en skitse til en model for et kvalitetstilsyn med undervisningen på specialskolerne. Udviklingen af kvalitetstilsynet med specialskoler tager udgangspunkt i

en afdækning af datagrundlaget på specialskolerne og i folkeskolens specialklasser, som styrelsen påbegyndte i november 2019 samt konklusionerne i Rambølls *Undersøgelse af undervisning i specialundervisningstilbud*, 2020.

Tilsynstype
Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Udviklingen og afprøvning af tilsynet blev ikke færdigt i 2020, hvorfor det fortsætter ind i 2021, hvor styrelsen forventer at afprøve modellen inden udgangen af året. Eventuelle resultater herfra forventes at fremgå af styrelsens Tilsynsberetning 2021.

1.3 Tilsyn med undervisning på interne skoler

Beskrivelse af tilsynet

En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted henvise elever til specialundervisning i den pågældende institution, forudsat at eleverne er visiteret af de sociale myndigheder til institutionen. Disse undervisningstilbud benævnes ofte som interne skoler. Styrelsen førte i 2020 tilsyn med undervisningen på disse skoler. Formålet med tilsynet var at sikre, at eleverne i de interne skoler modtager et fyldestgørende undervisningstilbud på samme vilkår som andre elever i folkeskolen. Tilsynet med de interne skoler var rettet mod en række fokuspunkter, for eksempel den samlede undervisningstid, fagrække og timetal, og evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med 20 udvalgte interne skoler. Tilsynet viste overordnet set, at eleverne i de interne skoler i overvejende grad ikke har modtaget et fyldestgørende undervisningstilbud på samme vilkår som andre elever i folkeskolen. Udfordringerne omhandlede særligt den samlede undervisningstid, der tilbydes, fagrække og timetal samt reglerne om fritagelse for undervisning i fag. Tilsynet med de enkelte skoler forventes afsluttet medio 2021. I januar 2020 nedsatte børne- og undervisningsministeren en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til, hvordan undervisningstilbuddet i de interne skoler kan styrkes. Afrapporteringen fra den tværministerielle arbejdsgruppe sker ultimo maj, og resultaterne af styrelsens tilsyn med de 20 interne skoler vil bidrage i det videre arbejde med at styrke undervisningstilbuddet i de interne skoler.

1.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen afsluttede ét enkeltsagstilsyn i 2020 på folkeskoleområdet.

Tilsyn med fagrække og obligatoriske prøver i aldersintegrerede specialklasser

Styrelsen afsluttede i 2020 en enkeltsag med, hvorvidt en skole tilbød undervisning i den fulde fagrække i skolens aldersintegrerede specialklasser, og om eleverne havde mulighed

for at aflægge alle obligatoriske prøver i 9. klasse. Tilsynet blev indledt på baggrund af en henvendelse til styrelsen herom.

Tilsynet viste blandt andet, at skolen tidligere havde problemer med at overholde reglerne om undervisning i den fulde fagrække, men at der aktuelt blev undervist i alle fag i fagrækken i skolens aldersintegrerede specialklasser, og at eleverne blev tilbudt fagene på det alderssvarende klassetrin. Ifølge kommunen fulgte skolen desuden reglerne for fritagelse for fag og reglerne om prøveaflæggelse i udtræksfag, herunder reglerne om prøvefritagelse. På den baggrund afsluttede styrelsen tilsynet og foretager sig ikke yderligere.

2 Fri- og privatskoler

2.1 Tilsyn med frihed- og folkestyrekravet

Beskrivelse af tilsynet

Udviklingen af et risikobaseret tilsyn med frihed- og folkestyrekravet blev igangsat på baggrund af den politiske aftale i 2016 om styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler og den tilhørende delaftale. Aftalepartierne ønskede at give styrelsen et bedre afsæt for, så vidt muligt på et objektivt datagrundlag, at identificere skoler, der kan tænkes at have konkrete udfordringer i relation til frihed og folkestyre-kravet.

Styrelsen gennemførte i 2020/2021 for første gang et risikobaseret tilsyn med fri- og privatskolernes efterlevelse af frihed og folkestyre-kravet, jf. fri- og privatskolelovens § 1, stk. 2, 2. pkt. I tilsynet er desuden indgået skolernes efterlevelse af uafhængighedskravet, jf. friskolelovens § 5, stk. 2. Der blev således også set på forhold vedrørende skolernes økonomi, modtagelse af donationer, vedtægter og bestyrelsessammensætning.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte ni skoler til tilsyn på baggrund af en konkret vurdering ud fra deres screeningsresultater og en opfølgende analyse. Tilsynet viste, at skolerne generelt levede op til frihed og folkestyrekravet. Tilsynet blev derfor afsluttet uden påbud, men med enkelte henstillinger.

Skolernes redegørelser og styrelsens observationer ved uanmeldte tilsynsbesøg afdækkede, at skolerne generelt arbejder med materialer og metoder i undervisningen, der er relevant for elevernes forståelse for frihed og folkestyre. Skolerne har i høj grad velfungerende elevråd og understøtter elevernes demokratiske dannelse gennem skolernes virke. I forhold til screeningsindikatorerne ’andel elever med ikke-vestlig baggrund’, ’andel elever bosat i et udsat boligområde’ og ’danskundervisning’ viste tilsynet, at skolerne arbejder relevant med de udfordringer, som kan følge heraf. Skolerne er således opmærksomme på, at der for nogle af disse elever kan være behov for en ekstra indsats i dialogen med hjemmet og med eleverne og i skolens danskundervisning.

Styrelsen har givet henstillinger bl.a. om at forbedre praksis for understøttelse af underretningspligten blandt ledelse og personale, og om at justere skolens vedtægter, så de afspejler den måde, hvorpå skolens virke i praksis udfoldes på baggrund af skolens værdigrundlag. For så vidt angår uafhængighedskravet har tilsynet vist, at det for flere af skolerne er vanskeligt at forstå, hvad der ligger i de nye regler for modtagelse af donationer, som trådte i kraft den 1. august 2019. Dette har givet anledning til konkret vejledning og indskærpelser

af reglerne for modtagelse af donationer og krav til gennemsigtighed og indrapportering heraf, regler for modtagelse af skolepengebidrag og regler for udlejning af bygninger mv. Styrelsen har foreløbigt vurderet, at der har været grundlag for at udstede påbud til en skole om at bringe sig ud af risiko for afhængighed af en kirke, og påbud om, at skolen retter op på personsammenfald i skolens bestyrelse og i kirken, som udlejer en bygning til skolen. Styrelsen vil følge op på påbud og henstillinger til skolerne i løbet af 2021.

Derudover vil styrelsen sørge for, at der udarbejdes generelt vejledningsmateriale til skolerne med udgangspunkt i den individuelle vejledning, der er givet i dette tilsyn, om reglerne for modtagelse af donationer og krav til gennemsigtighed og indrapportering heraf, regler for modtagelse af skolepengebidrag og regler for udlejning af bygninger mv.

2.2 Tilsyn med underretninger til de sociale myndigheder (procedurer mv.)

Beskrivelse af tilsynet

Serviceloven fastsætter en generel pligt til at underrette de kommunale myndigheder om børn, der har brug for særlig støtte. For fagpersoner gælder en skærpet underretningspligt. Skoleledelsen har en forpligtelse til at sørge for, at alle medarbejdere på skolen kender deres skærpede underretningspligt, og skoleledelsen må hverken direkte eller indirekte modarbejde overholdelsen af den skærpede underretningspligt.

I tilknytning til styrelsens tilsyn med, om fri- og privatskoler lever op til frihed og folkestyrekravet i friskoleloven, fører styrelsen - når der konkret skønnes at måtte være anledning hertil - tilsyn med underretninger fra skolerne til de kommunale myndigheder om børn, der har brug for særlig støtte. Formålet med tilsynet i 2020 var derfor at vurdere, om der er behov for eventuelle yderligere initiativer for at skærpe skolernes opmærksomhed på den skærpede underretningspligt. Tilsynet fungerede endvidere som en pilottest for eventuel udvikling af en indikator vedrørende underretninger i det risikobaserede tilsyn med frihed og folkestyre-kravet.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udtog seks skoler i tilsynet på baggrund af en screening af, hvilke skoler der havde få underretninger sammenlignet med beliggenhedskommunens gennemsnit, og hvor socioøkonomiske baggrundsforhold kunne indikere, at skolen burde have foretaget flere underretninger pr. 100 elever. I udvælgelsen af skoler til tilsyn blev der desuden lagt vægt på en geografisk spredning. Styrelsen havde på grund af COVID-19 ikke mulighed for at aflægge tilsynsbesøg på skolerne, og tilsynet blev i stedet gennemført ved Skype-møder med skolernes ledelse og lærere samt dialog med skolernes kommunale samarbejdsparter (den kommunale sundhedsplejerske og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning i de relevante kommuner).

Styrelsen vurderede, at alle skolerne levede op til frihed og folkestyre-kravet for så vidt angår skolernes praksis for understøttelse af, at de ansatte efterlever deres skærpede pligt til

at underrette de sociale myndigheder. Tilsynssagerne blev derfor afsluttet uden påbud, men med enkelte henstillinger. Styrelsen henstillede blandt andet, at de pågældende skoler sørgede for, at ledelse og ansatte er opkvalificerede med viden om tegn på mistrivsel og omsorgssvigt hos børn, herunder med viden om social kontrol, at eleverne bibringes viden om social kontrol og egne rettigheder, og at skolens ansatte er opmærksomme på, at underretningspligten er personlig. Henstillingerne omfatter desuden, at skolerne løbende skal være opmærksomme på at inddrage den socialfaglige ekspertise, som af hensyn til barnet er nødvendig i nogle tilfælde, og at forældre ikke altid skal inddrages i sager om underretning. Styrelsen vil følge op på henstillinger til skolerne i løbet af 2021.

Tilsynet viste desuden, at der på baggrund af tilgængelige data om underretninger om elever på fri- og privatskoler kan udvikles en indikator herom, som kan anvendes i det risikobaserede tilsyn med overholdelse af frihed og folkestyre-kravet i friskoleloven. Indikatoren vil indgå i dette tilsyn fra 2021.

2.3 Tilsyn med skoler med kostafdeling

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med frihed og folkestyre-kravet på de fire kombinerede institutioner, der har kostafdeling i enten grundskolen eller gymnasieafdelingen. Formålet med tilsynet er at undersøge elevernes trivsel, elevinddragelse, elevrelationer og omgangsformer, herunder ligestilling mellem kønnene, opsyn med elever, eventuelle præfektsystemer m.v.

Disse forhold har været særligt relevante at undersøge på skoler, der også har et kosttilbud, idet eleverne bor på skolen. Eventuelle problemer med mobning, dårlig trivsel osv. vil således alt andet lige kunne opleves mere belastende for kostskoleelever, eftersom de sjældnere end elever i et almindeligt grundskole- efterskole- eller gymnasietilbud er sammen med deres familie og ikke på samme måde har et frirum uden for skolen med mere. Tilsynet har desuden til formål at undersøge skolernes praksis for underretninger og deres eksterne samarbejde, herunder samarbejde med de kommunale myndigheder, herunder PPR.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte de fire kombinerede institutioner, der enten har grundskole med kostafdeling eller gymnasium med kostafdeling. Tilsynet viste, at tre ud af fire skoler levede op til frihed og folkestyre-kravet, og at skolernes opsyn med eleverne på kostafdelingen er i overensstemmelse med frihed og folkestyre-kravet. Det er således personalet, der har den opdragende rolle over for eleverne, ligesom der altid er pædagoger eller lærere til stede ved spisetid, sovetid osv. De forskellige elev-til-elev aktiviteter som for eksempel følgesvendsordninger, venskabsklasser mv. har alene til formål at styrke trivslen og fællesskabet på skolen.

Styrelsen gav påbud til en skole om i volontørers ansættelseskontrakter at fjerne en bestemmelse om religiøst tilhørsforhold og en henvisning til en international håndbog, da indholdet heraf ikke var i overensstemmelse med frihed og folkestyrekravet.

Styrelsen har desuden givet forskellige henstillinger til skolerne f.eks. om at forebygge og afhjælpe mistrivsel blandt eleverne og om løbende at sørge for, at skolens ansatte er opmærksomme på, at fagpersoner har en skærpet underretningspligt til de sociale myndigheder ved bekymring for et barns udvikling og trivsel, og at denne pligt er personlig.

2.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen afsluttede i 2020 syv enkeltsagstilsyn på området for fri- og privatskoler, som varierede i deres indhold og omhandlede både uafhængighedskravet, stå mål med-kravet og frihed og folkestyre-kravet i fri- og privatskoleloven. Tre af sagerne vedrørte henvendelser med kritikpunkter om elevudskrivninger og social kontrol på en skole, mobning blandt elever på en skole samt en skoles tilrettelæggelse af nødundervisning under COVID-19-nedlukningen. De tre sager blev afsluttet relativt hurtigt og uden sanktioner på baggrund af skolernes skriftlige redegørelser til styrelsen.

Tilsyn med stå mål med-kravet

Et tilsyn med en skole endte med, at styrelsen traf afgørelse om bortfald og tilbagebetaling af tilskud samt afgørelse om, at skolen ikke længere var omfattet af friskoleloven, idet styrelsen vurderede, at den pågældende skole i alvorlig grad ikke levede op til centrale regler i friskoleloven, herunder stå mål med-kravet, frihed og folkestyre-kravet, uafhængighedskravet og kravene til specialundervisning.

I en anden sag udstedte styrelsen påbud til en skole, idet skolens undervisning i fagene madkundskab, idræt og musik ikke levede op til stå mål med-kravet. Styrelsen påbød blandt andet skolen at sikre, at den anvender den fornødne tid på undervisningen, og at faglokaler og faciliteter til brug for undervisningen er indrettet og organiseret på en sådan måde, at det er muligt at leve op til stå mål med-kravet.

Tilsyn med overholdelse af habilitetsregler

Et tilsyn omhandlede afdækning af en skoles indkøb af ydelser i forbindelse med rekruttering og ansættelse af skoleledere samt skolens bestyrelses overholdelse af friskolelovens bestemmelser om habilitet i relation til valg af rekrutteringsvirksomhed. Tilsynet blev afsluttet uden sanktioner, men med en indskærpelse af, at en fri grundskoles bestyrelse, ledere og andre ansatte er omfattet af reglerne om habilitet i forvaltningslovens kapitel 2, jf. friskolelovens § 5, stk. 10.

Særligt om tilsynssagen med Havregården Lille Kost- og Dagskole

I en anden sag (Havregården Lille Kost- og Dagskole) medførte henvendelser fra Socialtilsyn Hovedstaden, som førte tilsyn med skolen som socialt anbringelsessted, at styrelsen i oktober 2020 iværksatte et enkeltsagstilsyn med skolens undervisningstilbud og skolens økonomiske og administrative forhold. Tilsynet viste, at der på skolen var alvorlige trivselsproblemer blandt eleverne, herunder pga. store ledelsesmæssige mangler. Da skolens bestyrelse traf beslutning om at lukke skolen med udgangen af 2020 har styrelsens tilsyn med skolen handlet om at sikre en forsvarlig økonomisk og administrativ nedlukning af skolen samt at

sikre, at der blev taget hånd om de elever, der gik på skolen og skulle videre i andre tilbud. Havregården lukkede med udgangen af 2020.

Styrelsen har i forbindelse med den politiske interesse for sagen om Havregården og mediedækningen tilkendegivet, at der ikke er tvivl om, at styrelsen i lyset af det samlede billede af sagen burde have reageret på et tidligere tidspunkt i 2020 med tilsynsmæssige skridt, der nærmere kunne afdække spørgsmål i relation til økonomiske, administrative og ledelsesmæssige forhold på skolen.

Styrelsen har som følge af sagen om Havregården fulgt op med flere tiltag, herunder strammet interne procedurer for håndtering af skoletyper som Havregården og undersøgt de 10 øvrige lignende fri- og privatskoler, som er godkendt som sociale anbringelsessteder, koordineret med de andre tilsyn. Endelig har styrelsen etableret et koordinationsforum med andre relevante myndigheder for denne type af skoler, hvor flere tilsyn har roller samtidigt.

3 Efterskoler og frie fagskoler

3.1 Tilsyn med frihed- og folkestyre-kravet

Beskrivelse af tilsynet

Det følger af § 1, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene – frihed og folkestyre-kravet.

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med frihed- og folkestyre-kravet med det formål at undersøge, om kravet efterkommes på et konkret udvalgt antal skoler. Tilsynet havde i 2020 særligt fokus på undervisningsmaterialer og om undervisningen lægger op til inddragelse af eleverne og kritisk tænkning. Tilsynet omfattede endvidere skolens åbenhed og samarbejde med det omkringliggende samfund, donationer modtaget af skolen, skolens praksis for underretninger til kommunen, kønsligestilling og uafhængighed.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte fem skoler til tilsynet på baggrund af blandt andet oplysninger om donationer til skolerne for regnskabsåret 2018, som efter styrelsens vurdering kunne vække bekymring for, om skolerne overholdte frihed- og folkestyre-kravet. Styrelsen havde på grund af COVID-19 ikke mulighed for at aflægge tilsynsbesøg på alle fem skoler, der blev udvalgt til tilsyn. Derfor blev fire ud af fem tilsynsbesøg erstattet af virtuelle møder med skolernes ledelse og lærere. Styrelsen vurderede, at alle fem skoler levede op til frihed og folkestyre-kravet i efterskolelovens § 1, stk. 5, samt at der ikke var forhold på skolerne, der gav anledning til at betvivle skolernes overholdelse af kravet om uafhængighed, jf. efterskolelovens § 6, stk. 1, nr. 2. Tilsynssagerne blev derfor afsluttet uden påbud men med enkelte henstillinger, som for eksempel vedrørte forebyggelse af grænseoverskridende adfærd, overholdelse af børnekonventionens regler om høring af elever i forbindelse med udskrivning, den skærpede underretningspligt samt elevers ytringsfrihed.

3.2 Tilsyn med stå mål med-kravet på efterskoler godkendt med et samlet særligt tilbud

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med undervisningen i 8. og 9. klasse på efterskoler, som har et samlet særligt undervisningstilbud, og som ikke afholder folkeskolens obligatoriske prøver.

Efterskoler, der er godkendt med et samlet særligt tilbud, henvender sig til elever med behov for specialpædagogisk støtte, for eksempel ordblinde eller elever med generelle indlæringsvanskeligheder. Tilsynet er lovbestemt og følger af efterskolelovens § 5 a, stk. 6. Formålet med tilsynet var at undersøge, om skolerne giver en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, herunder hvilke specialpædagogiske metoder skolerne anvender, og hvilke kompetencer de råder over.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen igangsatte i 2020 tilsyn med fire skoler godkendt med samlet særligt undervisningstilbud, der ikke fører til prøve. Styrelsen var på uanmeldt tilsynsbesøg på to af skolerne, og på de øvrige to skoler gennemførte styrelsen virtuelle møder med skoleledelse og lærere, da skolerne grundet COVID-19 restriktioner ikke havde fysisk undervisning. Tilsynet er ikke endeligt afsluttet endnu, men det forventes afsluttet inden udgangen af 2. kvartal 2021, hvorfor tilsynets resultater vil fremgå af styrelsens Tilsynsberetning 2021.

3.3 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen afsluttede i 2020 fire enkeltsagstilsyn på området for efterskoler og frie fagskoler. De afsluttede tilsynssager varierer i deres indhold og omhandler samlet særligt undervisningstilbud, opsyn med elever, stå mål med-kravet og specialundervisning og frihed og folkestyre-kravet.

Tilsyn med samlet særligt undervisningstilbud og opsyn med elever

Et tilsyn med en skole blev indledt på grund af en forældrehenvendelse om et seksuelt overgreb begået mod en elev af en anden elev. Styrelsen blev i forbindelse med sagen bekendt med et yderligere overgreb på skolen. På baggrund af skolens redegørelse og et tilsynsbesøg på skolen vurderede styrelsen, at skolens tilsyn med skolens elever ikke var tilstrækkeligt betryggende. Skolen modtog derfor et påbud om at intensivere eget tilsyn med eleverne for at forebygge overgreb og andre alvorlige forhold, herunder overveje at øge bemandingen. Styrelsen pålagde endvidere skolen at indsende en beskrivelse af, hvordan skolen ville styrke tilsynet med eleverne og den seksualpolitik, som skolen på baggrund af sagen var gået i gang med at udarbejde. Styrelsen modtog begge dokumenter inden for de angivne frister og afsluttede herefter tilsynet med skolen.

Et andet tilsyn med en skole blev iværksat på grund af henvendelser om manglende støtte til elever. Henvendelserne omhandlede blandt andet manglende IT-hjælpemidler i forbindelse med ordblindhed og bekymring for skolens opsyn med eleverne. Styrelsen indhentede i den forbindelse flere redegørelser fra og aflagde tilsynsbesøg på skolen. Skolen blev slutningen af november 2020 begæret konkurs, hvorefter styrelsen afsluttede tilsynet med skolen.

Tilsyn med stå mål med-kravet og specialundervisning

Styrelsen førte tilsyn med en skole, der blev udtaget i det risikobaserede tilsyn med stå mål med-kravet i 2019, blandt andet fordi den lå i bund 10 pct. i tre ud af fire obligatoriske prøver to år i træk, havde en lav løfteevne og en overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse på

under 70 pct. to år i træk. På baggrund af skolens redegørelse og et tilsynsbesøg på skolen overgik tilsynet med skolen til et enkeltsagstilsyn med særligt fokus på skolens tilbud til elever med særlige behov. Skolen oplyste i marts 2020 styrelsen om skolens ophør ved udgangen af skoleåret 2019/2020, hvorfor styrelsen afsluttede tilsynet.

Tilsyn med frihed og folkestyre-kravet

Styrelsen førte tilsyn med en skole på grund af forældrehenvendelser om blandt andet skolens håndtering af kritik fra tidligere elever på sociale medier. Styrelsen modtog i den forbindelse en redegørelse fra skolen. Tilsynet med skolen indgik fra januar 2020 i styrelsens tematiske tilsyn med frihed og folkestyre-kravet, hvor udvælgelsen af skoler som eksempelvar baseret på henvendelser fra forældre, som styrelsen vurderede kunne relateres til frihed og folkestyre-kravet. Styrelsen modtog i den forbindelse en redegørelse fra og aflagde tilsynsbesøg på skolen. Styrelsen vurderede på den baggrund, at skolen levede op til frihed og folkestyre-kravet, jf. § 1, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler. Styrelsen henstillede dog til, at skolen modificerede de afsnit i skolens leveregler og i skolens regler for IT-netværk om elevers og forældres omtale af skolen på sociale medier. Styrelsen henstillede yderligere til at skolen fortsat har opmærksomhed på, at underretningspligten er personlig og at skolens ansatte foretager underretninger til kommunen i tilfælde af bekymringstegn hos den enkelte elev.

4 Gymnasiale uddannelser

4.1 Kvalitetstilsyn med undervisningen og trivslen på de gymnasiale uddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt kvalitetstilsyn på alle fire gymnasiale uddannelser. Formålet med tilsynet er at identificere institutioner med vedvarende kvalitetsudfordringer samt at sikre og understøtte, at institutionerne har fokus på og arbejder målrettet med at forbedre egne resultater. Tilsynet har desuden til hensigt at identificere uddannelsesinstitutioner, der har brug for en særlig indsats og opfølgning i forhold til den faglige og sociale trivsel.

Tilsynet baseres på en screening af data for indikatorer for faglige resultater, trivsel, og tegn på parallelsamfundsproblematikker. Sidstnævnte er tilføjet som følge af delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund. Som led i vurderingen af, om der er grundlag for at udtage en institution til tilsyn, indhentes indledningsvist redegørelser fra institutionerne for de bagvedliggende årsager til resultaterne i screeningen. Institutioner kan ligeledes blive indkaldt til afklarende møder forud for udtagelsen til tilsyn, hvis screeningen viser, at der er tegn på for eksempel parallelsamfundsproblematikker på en institution. De institutioner, som falder dårligst ud i screeningen, vil få tilbud om et rådgivningsforløb med ministeriets læringskonsulenter.

Styrelsen vurderer årligt, om tilsynssager for institutioner, der har været i tilsyn i mere end et år kan afsluttes, skal fortsætte, eller om institutionen skal pålægges sanktioner i form af udarbejdelse af en handlingsplan mv. I vurderingen indgår nye data på indikatorer, erfaringer fra rådgivningsforløb med læringskonsulenter og drøftelser med institutionerne. Centralt for vurderingen er, om der er udsigt til, at den negative udvikling er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I 2020 blev 32 afdelinger (fordelt på 25 institutioner) udtaget til nærmere undersøgelse, da deres resultater på mindst en af de faglige/trivselsmæssige indikatorer i screeningen var blandt de dårligste på landsplan.

Tabel 4: Screeningsresultater fordelt på indikatorer

Indikator	Antal skoler
Faglige/trivselsmæssige:	
Gennemsnitligt eksamensresultat	11
Overgangsfrekvens (overgang til uddannelse 27 måneder efter fuldført gymnasial uddannelse)	9
Frafald 1 år efter påbegyndt gymnasieuddannelse	6
Socioøkonomisk reference set i forhold til eksamensresultat (institutionens løfteevne)	7
Elevtrivsel	3
I alt	**36**
Parallelsamfundsproblematikker:	
Andel elever med ikke-vestlig baggrund	20
Andel elever bosat i udsatte boligområder	2
Andel elever med forældre uden for arbejdsmarkedet eller uddannelse	2
Andel elever, der ikke består studentereksamen i skiftlig dansk A	2
I alt	**26**

Bemærk: Flere afdelinger er faldet ud på flere indikatorer.

For alle kvalitetsindikatorerne undtagen elevtrivsel gælder det, at det er data for de seneste tre år, som en afdeling falder ud på i screeningen. Det betyder, at en afdeling udtages til nærmere undersøgelse på indikatoren ”Gennemsnitligt eksamensresultat”, ”Overgangsfrekvens” og ”Frafald 1 år efter påbegyndt gymnasieuddannelse”, hvis afdelingens resultater gennemsnitligt det seneste år og set over en treårig periode på landsplan befinder sig i bund tre procent. For indikatoren ”Socioøkonomisk reference set i forhold til eksamensresultat” udtages en afdeling til nærmere undersøgelse, hvis afdelingens socioøkonomiske reference er statistisk signifikant og ligger på -0,3 eller lavere det seneste år og set over en treårig periode.

For indikatoren ”Elevtrivsel” er der kun data for et enkelt år, hvorfor afdelinger ikke udtages på trivselsindikatoren alene, men udelukkende i kombination med én af de øvrige kvalitetsindikatorer. Afdelingens resultater for elevtrivsel skal det seneste år på landsplan befinde sig blandt de 10 procent laveste med hensyn til mindst tre af de fem differentierede indikatorer for trivsel, henholdsvis 1) faglig individuel trivsel, 2) social individuel trivsel, 3) læringsmiljø, 4) pres og bekymringer og 5) mobning.

10 afdelinger blev i 2020 nyudtaget i tilsyn. På ni afdelinger, som er faldet ud flere gange i de årlige screeninger, og som har været i længere tilsynsforløb, blev der taget yderligere tilsynsskridt fra styrelsens side for eksempel i form af tilsynsbesøg, tilsynsmøder, pålæg og indsatsaftaler med henblik på at styrke den faglige kvalitet på afdelingerne. 13 afdelinger blev ikke udtaget i tilsyn på baggrund af den nærmere undersøgelse.

Derudover blev 11 afdelinger, som var på grænsen til at falde ud i screeningen, ikke udtaget til nærmere undersøgelse, men afdelingerne modtog et brev fra styrelsen om, at de skulle have fokus på at arbejde målrettet med relevante indsatser for at forbedre deres resultater.

Tilsynet viste, at en betragtelig andel af de udtagne afdelinger ikke levede op til de ved bekendtgørelse fastsatte krav vedrørende institutionernes kvalitetssystem. Kravet fordrer, at institutionerne skal udføre en årlig selvevaluering og på grundlag af denne lave en årlig skriftlig opfølgningsplan, som skal være tilgængelig på institutionernes hjemmeside for de seneste tre år. Styrelsen har dermed identificeret et øget vejledningsbehov, hvorfor styrelsen blandt andet har oplyst om denne mangel over for lederforeninger, ligesom de gymnasiale læringskonsulenter har afholdt workshop herom.

Kvalitetstilsynet har derudover vist følgende tendenser:

- Demografisk udvikling. Nogle institutioner oplever udfordringer ift. at sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag til at skabe et fagligt bæredygtigt læringsmiljø.
- Diskrepans mellem standpunktskarakterer og prøvekarakterer, både skriftligt og mundtligt. Dette kan give anledning til drøftelser mellem styrelsen og institutioner om karaktergivning. Styrelsen forventer snarligt at følge tilsynsmæssigt op på dette.
- Vedvarende kvalitetsudfordringer. Styrelsen arbejder på at afhjælpe udfordringer for institutioner med langvarig tilsynshistorik gennem forskellige målrettede tilsynsskridt, for eksempel læringskonsulentforløb, tilsynsbesøg, tilsynsmøder i styrelsen og indsatsaftaler. Målet er at finde de bedste og mindst indgribende midler til afhjælpning af vedvarende kvalitetsudfordringer på en forpligtende måde.

I styrelsens tilsyn med parallelsamfundsproblematikker faldt 22 gymnasiale afdelinger ud i screeningen på mindst en indikator jf. tabellen for oven. Ud af de 22 afdelinger bad styrelsen 14 om at redegøre for en række forhold relateret til parallelsamfundsproblematikker, som førte til, at styrelsen udtog fem gymnasiale afdelinger til tilsyn, imens to afdelinger er udtaget til møde for blandt andet at afklare, om der er grundlag for at udtage afdelingerne til tilsyn.

Tilsynene er ikke afsluttede og fortsætter i 2021, hvor alle gymnasiale afdelinger, der udtages i tilsyn, vil blive tilbudt et rådgivningsforløb med læringskonsulenterne på det gymnasiale område med fokus på deres identificerede udfordringer.

4.2 Tilsyn med frihed- og folkestyrekravet

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2020 et tematisk tilsyn vedrørende frihed og folkestyre-kravet i forhold til de private institutioner for gymnasiale uddannelser. Formålet med det tematiske tilsyn var at undersøge, om private gymnasier lever op til frihed og folkestyre-kravet, herunder kravet om uafhængighed. Styrelsen foretog således en afdækning af institutionernes undervisnings- og arbejdsformer med udgangspunkt i frihed og folkestyre-kravet, herunder kønsligestilling og andre grundlæggende friheds- og menneskerettigheder samt demokratiske processer på institutionerne.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udtog i alt fem private gymnasier til nærmere undersøgelse, hvoraf tre blev udtaget i tilsyn. Styrelsen aflagde tilsynsbesøg på alle tre gymnasier.

På baggrund af det samlede tilsyn vurderede styrelsen, at alle tre gymnasier levede op til frihed og folkestyre-kravet, hvorfor alle tre private gymnasier fik afsluttet deres tilsyn.

4.3 Tilsyn med skoler med kostafdeling

Beskrivelse af tilsynet

Med hjemmel i frihed og folkestyre-kravet gennemførte styrelsen i skoleåret 2019/20 et tematisk tilsyn med kombinerede institutioner med kostafdeling, herunder udtog styrelsen samtlige fire eksisterende institutioner, der har kostafdeling i enten grundskolen eller gymnasieafdelingen. Styrelsen aflagde alle fire institutioner et tilsynsbesøg.

Tilsynet havde fokus på elevernes trivsel, elevrelationer og omgangsformer, herunder præfektsystemer og øvrige elev-til-elev aktiviteter, opsyn med elever, eventuelle ordensregler, ligestilling mellem kønnene samt elevinddragelse. Tilsynet har desuden haft til formål at kigge på skolernes praksis for underretninger og deres eksterne samarbejde, blandt andet samarbejde med de kommunale myndigheder, herunder PPR.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at tre af institutionerne levede op til frihed og folkestyre-kravet og fik derfor afsluttet deres tilsyn med det samme. Styrelsen konstaterede, at der på én af institutionerne indledningsvist ikke var tilstrækkelig sikkerhed for, at institutionen levede op til frihed og folkestyre-kravet, hvorfor institutionen modtog et påbud herom. Tilsynet blev dog efterfølgende afsluttet, idet styrelsen vurderede, at institutionen havde rettet op på det pågældende forhold, og at der således ikke længere var grundlag for at udstede det pågældende påbud.

To af institutionerne modtog en henstilling vedrørende trivsel, herunder at de pågældende institutioner har en øget opmærksomhed på at forebygge og afhjælpe mistrivsel blandt eleverne, hvilket styrelsen følger op på i anden halvdel af skoleåret 2020/21.

4.4 Tilsyn med lærernes faglige og pædagogiske kompetencer på gymnasiale institutioner

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen iværksatte i 2019 et tematisk tilsyn med lærernes faglige og pædagogiske kompetencer på gymnasiale institutioner. I alt udtog styrelsen 80 institutioner, hvoraf flere institutioner udbød to eller flere gymnasiale uddannelser. Dette tilsyn viste, at 38 ud af de 80 institutioner havde fastansatte lærere, som ikke havde været i pædagogikum det første år af

ansættelsen. Styrelsen fortsatte det tematiske tilsyn i 2020, hvor fokus på tilsynet var at afdække årsagen til, at lærerne ikke var påbegyndt pædagogikum inden for det første år af ansættelsen.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsens tilsyn afdækkede i 2020, hvorfor ansatte lærere på de 38 gymnasiale institutioner ikke havde været i pædagogikum det første år af ansættelsen, hvilket primært var grundet manglende faglig kompetence, deltidsansættelse, vækst og skemamæssige udfordringer.

Tilsynet blev afsluttet for 13 af de 38 institutioner, da redegørelsen viste, at udsættelse af pædagogikum var i overensstemmelse med § 3, stk. 3 i pædagogikumbekendtgørelsen. For 21 institutioner blev tilsynet afsluttet med henstillinger om at påbegynde pædagogikum som planlagt for de pågældende kandidater og fire institutioner fik påbud om at bringe uddannelsesforholdene og de ansættelsesmæssige forhold i orden.

Styrelsen har i forlængelse heraf præciseret og udfoldet sin vejledning om regelgrundlaget samt opdateret Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside vedrørende lærerkompetencer. Derudover har styrelsen afholdt en række møder for ansættende ledere ved de gymnasiale uddannelser om faglig kompetence.

4.5 Tilsyn med nødundervisning på de gymnasiale uddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen iværksatte i maj 2020 et tematisk tilsyn med nødundervisning på de gymnasiale uddannelser. Tilsynet blev iværksat som følge af lov nr. 241 af 19. marts 2020 om midlertidige foranstaltninger på børne- og undervisningsområdet mfl. til forebyggelse og afhjælpning i forbindelse med COVID-19.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

På baggrund af en dataindsamling på 20 udvalgte institutioner fordelt på størrelse, geografisk placering, udbud af uddannelse og institutionstype, tilvejebragte tilsynet viden om elevernes aktiviteter i den resterende del af skoleåret i 2020 på alle årgange i de gymnasiale uddannelser. Institutionerne blev bedt om at indsende redegørelse for, hvordan de havde tilrettelagt nødundervisningen resten af skoleåret for henholdsvis: 1) de afsluttende (3.g/2.hf) og 2) fortsættende årgange (1.g og 2.g/1.hf). Styrelsen havde bl.a. fokus på, om eleverne fik undervisning som erstatning for aflyste prøver.

Styrelsen vurderede, at der samlet set har været en tilfredsstillende grad af overholdelse af retningslinjerne, idet 17 ud af 20 institutioner blev vurderet til i hel eller overvejende grad

at have levet op til retningslinjerne. Dog blev tre institutioner bedt om at indsende en supplerende redegørelse med yderligere oplysninger om en række forhold. Styrelsen kontaktede herefter de pågældende institutioner og efter dialog og retledning kunne de tre sager afsluttes.

4.6 Tilsyn med det fleksible klasseloft på gymnasiale fuldtidsuddannelser for skoleåret 2019/2020

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt tilsyn med institutionernes overholdelse af klasseloftet. Det følger af lovgrundlaget, at en institution som en betingelse for at opnå tilskud til gymnasiale fuldtidsuddannelser skal sikre, at der maksimalt er en gennemsnitlig klassekvotient på 28,0 på hvert klassetrin. De institutioner, som ikke overholder reglerne, herunder mulighederne for anvendelse af de bekendtgørelsesfastsatte fravigelsesmuligheder, bliver sanktioneret med en tilskudsreduktion svarende til det tilskud, som eleverne over 28 udløser. Tilsynet gennemføres på grundlag af institutionernes indberetninger af de gennemsnitlige klassekvotienter for 1. klassetrin af de gymnasiale fultidsuddannelser (1.stx, 1.hhx, 1.htx og 1.hf) pr. 16. december 2019.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen modtog i 2020 i alt 219 indberetninger. Tilsynet viste, at 64 institutioner (29 pct.) havde flere end 28 elever i klasserne på tværs af 1. årgang. Disse institutioner blev udvalgt til tilsyn.

For 37 ud af de 64 institutioner afsluttede styrelsen tilsynet uden bemærkninger. Institutionerne havde dokumenteret, at tilskudsbetingelsen var fraveget i henhold til reglerne herom. For 27 ud af de 64 institutioner afsluttede styrelsen tilsynet med en tilskudsreduktion. Det svarer til, at 12 pct. af udbyderne af gymnasiale fuldtidsuddannelser fik reduceret deres tilskud. Tilskudsreduktionen for skoleåret 2019/20 udgjorde i alt 2,9 mio. kr., svarende til 101 elever. For skoleåret 2018/2019 udgjorde tilskudsreduktionen til sammenligning i alt 2,2 mio. kr., svarende til i alt 74 elever.

Institutionernes indberetninger viste desuden en gennemsnitlig klassekvotient på første klassetrin på 25 elever for alle institutioner, jf. tabel 1. Gennemsnitstallene dækker over de samlede gennemsnitlige klassekvotienter fordelt på gymnasiale fuldtidsuddannelser og institutionstyper på første klassetrin.

Tabel 5: Gennemsnitligt antal elever pr. klasse for skoleåret 2019/20

Uddannelse	Almene gymnasier og VUC (AGV)*	Erhvervsskoler (IEU)*	Private gymnasier (PG)*	Gnsn. elever pr. uddannelse
Hf	24,3	24,8	25,1	24,4
Hhx	26,0	26,1	-	26,1
Htx	20,0	23,8	-	23,5
Studenterkursus	19,5	-	19,5	19,5
Stx	26,2	23,4	21,9	25,6
Gennemsnit	**25,3**	**25,0**	**22,7**	**25,0**

* Note: (AGV) omfatter institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, samt institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som udbyder almengymnasial uddannelse. IEU) omfattet institutioner, som udbyder erhvervsgymnasiale fultidsuddannelse. (PG) omfatter private institutioner for gymnasiale uddannelser.

Som opfølgning på resultaterne af tilsynsaktiviteterne indkaldte styrelsen handlingsplaner for sikring af overholdelse af klasseloftet for skoleåret 2020/21 fra de institutioner, som fik reduceret tilskuddet for mere end ni elever samt er gengangere fra skoleåret 2018/19. Derudover vil styrelsen opdatere tilsynsvejledningen med uddybende beskrivelser af de forskellige fravigelsesmuligheder samt eksempler på korrekt anvendelse af fravigelsesmulighederne og korrekt dokumentation heraf.

4.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen afsluttede i 2020 fem enkeltsagstilsyn med gymnasiale uddannelsesinstitutioner. De afsluttede enkeltsagstilsyn varierede i deres indhold og omhandlede forskellige forhold relateret til lovgivningen på det gymnasiale område.

Tilsyn med parallelsamfundsproblematikker

Et tilsyn omhandlede en række udfordringer relateret til elevkultur og undervisningsmiljø på en gymnasial uddannelsesinstitution. Styrelsen har afholdt en række møder med den pågældende institution, som efterfølgende er påbegyndt et læringskonsulentforløb i 2021.

Tilsyn med samlæsning af matematik

To af tilsynene omhandlede undervisningen i matematik, herunder tilrettelæggelsen heraf samt en institutions manglende efterlevelse af reglerne om samlæsning i faget. Tilsynene medførte, at de pågældende institutioner blev bedt om at rette op på de nævnte forhold i overensstemmelser med gældende regler.

Tilsyn med tilrettelæggelse af undervisning, herunder grundforløb mv.

Et tilsyn omhandlede en institutions manglende efterlevelse af reglerne om tilrettelæggelse af grundforløbet for de gymnasiale uddannelser, hvor den pågældende institution modtog en henstilling herom. Endvidere omhandlede et tilsyn en institutions efterlevelse af reglerne om blandt andet fordybelsestid, individuel timepulje samt udvidede fagpakker, hvor styrelsen på baggrund af en række fremsendte redegørelser fra institutionen kunne afslutte tilsynet. Det bemærkes, at dette tilsyn først blev afsluttet i 2021.

5 Erhvervsuddannelser

5.1 Tilsyn med erhvervsuddannelsernes kvalitet

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt kvalitetstilsyn med erhvervsuddannelserne. Formålet med tilsynet er at understøtte, at institutionerne leverer uddannelse af høj kvalitet og indfrier deres forpligtelse til at bidrage til at opfylde erhvervsuddannelsesreformens fire klare mål:

1. Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse
2. Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse
3. Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan
4. Tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes

Tilsynet baseres på en screening af data for indikatorer for faglige resultater, trivsel, og tegn på parallelsamfundsproblematikker. Sidstnævnte er tilføjet som følge af delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund. Som led i vurderingen af, om der er grundlag for at udtage en institution til tilsyn, indhentes indledningsvist statusredegørelser fra institutionerne, som belyser institutionernes arbejde med de udfordringer, som screeningen påpeger. På baggrund af en helhedsvurdering af institutionernes udfald på indikatorerne i screeningen og indsendte statusredegørelser, indledes der tilsyn med et antal udvalgte institutioner. De institutioner, som ikke udtages i tilsyn, tilbydes et rådgivningsforløb med ministeriets læringskonsulenter på erhvervsuddannelsesområdet med fokus på de udfordringer, som screeningen har påpeget.

Styrelsen vurderer løbende, om tilsynssager for institutioner, der har været i tilsyn i mere end et år, kan afsluttes eller skal fortsætte med eller uden en pålagt sanktion. I vurderingen kigges blandt andet på nye data fra datavarehuset på den eller de indikatorer, som institutionerne er i tilsyn på, eventuelle erfaringer fra rådgivningsforløb med læringskonsulenter og dialog med institutionerne. Centralt for vurderingen er, om der er udsigt til, at den negative udvikling er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I 2020 faldt 27 institutioner ud i screeningen. Institutionerne havde samlet set de største udfordringer målt på ni indikatorer vedrørende frafald, trivsel, søgning og skolepraktik, jf. nedenstående tabel.

Tabel 6: Screeningsresultater fordelt på indikatorer

Indikator	Antal skoler
Faglige/trivselsmæssige:	
Frafald på grundforløb 1 målt på hovedområder	4
Frafald på grundforløb 2 målt på enkeltuddannelser	4
Frafald i overgangen mellem grundforløb 2 og hovedforløb målt på enkeltuddannelser	4
Frafald på hovedforløbet målt på enkeltuddannelser	4
Frafald fra uddannelsesstart til hovedforløb målt på institutioner	4
Trivselsindikatoren velbefindende målt på institutioner	4
Trivselsindikatoren læringsmiljø målt på institutioner	4
Søgning direkte fra 10. klasse målt på institutioner	4
Skolepraktikandel 3 måneder efter start på hovedforløb målt på enkeltuddannelser	4
I alt	**36**
Parallelsamfundsproblematikker:	
Andel elever med ikke-vestlig baggrund	5
Andel elever bosat i udsatte boligområder	0
Andel elever med forældre uden for arbejdsmarkedet eller uddannelse	1
I alt	**6**

Bemærk: Flere skoler falder ud på flere indikatorer.

For alle kvalitetsindikatorer gælder det, at der skal være data for hvert af de seneste tre år, for at institutionen indgår i screeningen. Det betyder eksempelvis for frafaldsindikatorerne, at en institution bliver udtaget til nærmere undersøgelse, hvis institutionen ligger i bund 10 procent med det højeste gennemsnitlige frafald beregnet over de seneste tre år uagtet uddannelse. For trivelsindikatorerne gælder det som et andet eksempel, at institutioner udtages til nærmere undersøgelse, hvis de er blandt de institutioner, som har haft en trivselsscore under landsgennemsnittet beregnet over de tre seneste år. For alle kvalitetsindikatorer, der screenes på enkeltuddannelses- og hovedområdeniveau gælder det, at man kun screener på udbud, hvor minimum fem elever er faldet fra/er i skolepraktik i hvert af de tre seneste år. For mindst tre af de fire udbud, som udtages på baggrund af den databaserede screening på hver frafaldsindikator/skolepraktikandel, skal minimum 10 elever være faldet fra/være i skolepraktik det seneste år.

På baggrund af kvalitetstilsynet anmodede styrelsen de 27 institutioner om at udfylde en statusredegørelse, som sammen med screeningsresultaterne dannede grundlag for, at syv institutioner blev udtaget til tilsyn, da de enten faldt ud på flere indikatorer eller havde særlige dårlige resultater i forhold til frafalds- og trivelsindikatorerne. Fem ud af de syv institutioner faldt ud på mindst to indikatorer, mens de to sidste institutioner faldt ud på én indikator.

Grundet COVID-19 holdte styrelsen virtuelle tilsynsmøder med de syv institutioner i juni 2020. Institutionerne blev herefter anmodet om at indsende en opfølgningsplan, hvori institutionens arbejde med deres kvalitetsudfordringer nærmere skulle beskrives. To institutioner tog i den forbindelse imod tilbuddet om et læringskonsulentforløb med styrelsens læringskonsulenter.

Tre institutioners tilsynsforløb blev afsluttet ved udgangen af 2020 på baggrund af opfølgningsplaner, som konkret og fyldestgørende tydeliggjorde indsatser rettet mod de udfordringer, som tilsynet havde identificeret. Tilsynsforløbene viste, at de tre skoler i høj grad inddrog data i analysen af udfordringerne, og at de på baggrund heraf iværksatte relevante indsatser for at arbejde målrettet med de udfordringer, som tilsynet identificerede. En institution viste en øget opmærksomhed på at sikre et særskilt fokus på institutionens eud- og eux-elevers trivsel. En anden institution iværksatte et eftersyn af den lokale undervisningsplan (LUP'en), som resulterede i en justering af denne med større fokus på de pædagogiske tilgange og redskaber. Den tredje institution havde arbejdet dybdegående med opfølgning på fravær samt inddragelse af lære- og praktikpladskonsulenter for at sikre fastholdelse i uddannelsesforløbet med overgang til hovedforløbet.

De sidste fire institutioner fortsatte i tilsyn i 2021, da styrelsen ønsker at følge institutionernes arbejde med de udfordringer, som tilsynet i 2020 påpegede. Opfølgning herpå vil blive afrapporteret i tilsynsberetningen for 2021.

Styrelsen gennemførte i 2020 for første gang tilsyn med parallelsamfundsproblematikker på erhvervsuddannelserne. Fem institutioner faldt ud i screeningen. Styrelsens vurderede dog, at de ikke skulle udtages til tilsyn, eftersom de fem institutioner ikke faldt ud på kvalitetsindikationerne, og der ikke i de øvrige data og supplerende oplysninger blev fundet tegn på parallelsamfundsproblematikker eller kvalitetsproblemer i et væsentligt omfang.

De fem institutioner blev i stedet tilbudt dialog med læringskonsulenterne, som to institutioner tog imod. Forløbene fokuserer blandt andet på elevernes sproglige kompetencer. På en ene institution er der igangsat en række initiativer vedrørende sprogunderstøttende didaktikker i lærergruppen og i praktikken samt sprogscreening. På den anden institution arbejdes der med elevers sproglige udfordringer og håndtering af kontroversielle emner i relation til parallelsamfundsproblematikker. Forløbene er i 2021 fortsat i gang i på de to institutioner.

5.2 Tilsyn med fuldførelse blandt elever, der optages på erhvervsuddannelser gennem optagelsesprøve

Beskrivelse af tilsynet

Det følger af aftale af 24. februar 2014 mellem den daværende regering (Socialdemokratiet og Radikale Venstre), Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, at fuldførelsen for elever, som optages via optagelsesprøve og/eller samtale, ikke må afvige væsentligt fra fuldførelsen for de elever, som opfylder adgangskravet. Det fremgår af aftaleteksten, at aftalepartierne skal forelægges løbende status for udviklingen med henblik på at tage stilling til, om der er behov for at ændre optagelsesproceduren.

Som led i aftalen igangsatte styrelsen i 2020 et tilsyn med fuldførelsen blandt elever, der optages på erhvervsuddannelser gennem optagelsesprøve og/eller samtale. En del af formålet med tilsynet er at levere en afrapportering til aftalekredsen.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen etablerede i 2020 datagrundlaget for tilsynet. Styrelsen foretog på den baggrund en dataanalyse af fuldførelse/frafald blandt elever optaget ved optagelsesprøver og/eller samtale. Tilsynet er i 2021 fortsat i gang, og opfølgningen på analysen vil derfor blive afrapporteret i Tilsynsberetningen 2021.

5.3 Tilsyn med minimumstimetallet på grundforløbet

Beskrivelse af tilsynet

Med eud-reformen fra 2015 blev der indført krav om et minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på gennemsnitligt 25 timer om ugen fra august 2015 stigende til 26 timer om ugen fra august 2016. Styrelsen påbegyndte i 2019 et tilsyn med skolernes overholdelse af minimumstimetallet på grundforløbet. Efter planen skulle tilsynet være afsluttet i 4. kvartal 2019. Styrelsens opfølgning på tilsynet har vist, at der fortsat er udfordringer for skolerne med hensyn til at opfylde kravet om de 26 timers undervisning for den enkelte elev på grundforløbet. Opfølgningen handler både om sikring af, at skolerne registrer timetal korrekt, og om at sikre, at eleverne bliver undervist i det antal timer, som de skal efter lovgivningen. Det var derfor nødvendigt med yderligere opfølgning på tilsynet med timetal i 2020.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

I 2020 fulgte styrelsens op med data fra 2019, der fortsat viste, at der var store udfordringer med at leve op til minimumstimetallet. 78 ud af 80 institutioner levede ikke op til minimumstimetallet for lærerstyret undervisning for en varierende andel af deres elever. 50 ud af 80 institutioner leverede under 24 timer pr. uge til en andel af deres elever. Herunder leverede 13 institutioner under 20 timer pr. uge til en andel af deres elever.

I juni 2020 fik 78 ud af 80 institutioner påbud om at rette op på minimumstimetal for lærerstyret undervisning på 26 timer pr. uge for den enkelte elev (individuelt krav). Påbuddet indebærer, at institutionerne skal sikre eleverne minimumstimetallet og sikre korrekt registrering af den lærerstyrende undervisning.

På grund af COVID-19 gennemføres opfølgning på påbuddene først i 2021. Opfølgningen herpå vil blive afrapporteret i Tilsynsberetningen 2021. Tilsynet forventes afsluttet primo 2023.

5.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen afsluttede i alt fem enkeltsagstilsyn på erhvervsuddannelsesområdet i 2020. Enkeltsagstilsynene viste, at institutionerne i de konkrete sager havde en uhensigtsmæssig praksis, der dels er begrundet i tvivl om gældende regler, og dels manglende dokumentation for relevante sagsskridt.

Tilsyn med institutioners overholdelse af udmeldte kvoter på dimensionerede uddannelser

Tre af sagerne var styrelsens opfølgning på institutioners anvendelse af de udmeldte kvoter på de dimensionerede uddannelser. Tilsynet viste, at alle tre institutioner havde overskredet den udmeldte kvote for den pågældende uddannelse på institutioner, og medførte et tilbagebetalingskrav af uberettigede modtagne tilskud.

Tilsyn med procedure og praksis for udelukkelse fra fortsat undervisning

Én af sagerne var afledt af tematisk tilsyn og vedrørte en uddannelsesinstitutions praksis for udelukkelse fra fortsat undervisning. Tilsynet viste, at uddannelsesinstitutionen havde en praksis, hvorefter relevante sagsbehandlingsskridt i forbindelse med udelukkelse fra fortsat undervisning ikke i tilstrækkeligt omfang blev dokumenteret. Ligesom relevante forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler ikke blev iagttaget. Tilsynet medførte et påbud om, at uddannelsesinstitutionen skulle rette op på de angivne forhold.

Tilsyn med overholdelse af nødundervisningsreglerne

Et tilsyn var opfølgning på en henvendelse om manglende nødundervisning i en periode (marts 2020) med nedlukning af skoler. Tilsynet viste, at uddannelsesinstitutionen ikke havde overholdt reglerne om iværksættelse af nødundervisning. Tilsynet medførte, at der på grund af de givne omstændigheder (COVID-19-foranstaltninger) blev givet en retledning, og sagen blev afsluttet uden yderligere sagsskridt.

6 Den Forberedende Grunduddannelse (FGU)

6.1 Tilsyn med Forberedende Grunduddannelse

Det følger af aftale af 13. oktober 2017 mellem den tidligere regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Alternativet og Enhedslisten om bedre veje til uddannelse og job, at der skal føres et proaktivt og dialogbaseret tilsyn med FGU, så metoder og tilgange fra de bedst præsterende skoler udbredes til de dårligst præsterende skoler.

Styrelsen havde i 2020 planlagt at føre tilsyn med, om institutioner for forberedende grunduddannelse opgør og indberetter den tilskudsudløsende aktivitet i overensstemmelse med reglerne. Tilsynet var planlagt med det formål at sikre, at tilskud til institutioner for forberedende grunduddannelse ydes på et retvisende og objektivt grundlag. Tilsynet skulle gennem udvalgte institutionsbesøg have belyst, hvordan de studieadministrative systemer anvendes til at understøtte en sikker studie- og økonomiadministration, som er i overensstemmelse med reglerne i styrelsens tilskudsinstruks.

Tilsynet blev med baggrund i COVID-19-relaterede opgaver udsat og er medtaget i Tilsynsplan 2021, hvor tilsynet er udvidet til også at omfatte institutioner for almengymnasiale uddannelser, VUC mv. og institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Resultaterne heraf vil fremgå af styrelsens Tilsynsberetning 2021.

7 Almen voksen- og efteruddannelse

7.1 Tilsyn med optagelsesprocedure for faget dansk som andetsprog (avu)

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2020 tilsyn med G-niveauet af faget dansk som andetsprog (dsa) på avu. Tilsynet var afstedkommet af bekymringshenvendelser til styrelsens fagkonsulent på avu-området og censorindberetninger om mangelfulde eksaminationsgrundlag og hele hold med en uforholdsvis stor andel kursister (helt op til 50 pct.), der dumpede, og hold, hvor det samlede karaktergennemsnit lå under eller på bestå-grænsen. Tilsynets formål var at afdække institutionernes praksis for optagelse på dsa, herunder hvordan de sikrer, at kursisterne har de rette forudsætninger for at påbegynde et dsa-forløb. Endvidere havde tilsynet fokus på undervisernes kvalifikationer, på holdstørrelse og på undervisningens tilrettelæggelse.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsens udvalgte ti institutioner til tilsynet, fordi de havde præsteret dårligt i flere prøveterminer, og/eller fordi styrelsen havde fået bekymringshenvendelser eller censorindberetninger om dsa-prøven. Tilsynet afdækkede nogle problematiske forhold hos institutionerne, som tilsammen peger på en række forbedringspotentialer. Generelt viste der sig at være store forskelle i optagelsesprocedurerne. Det er for eksempel ikke alle institutionerne, der inddrager andetsprogskompetencer ved vurderingen af ansøgers forudsætninger, samt anvender avu-specifikt screeningsmateriale, som styrelsen ellers anbefaler. Dertil viste institutionernes egne opgørelser af omgængeri, at 22 pct. gentager G-niveauet, hvilket delvist kan forklares ved, at der optages kursister med for lavt et fagligt og/eller dansksprogligt niveau. Styrelsen vurderede også, at undervisningen nogle steder foregår på uhensigtsmæssigt store hold og er ofte tilrettelagt meget komprimeret. Dertil bruger halvdelen af institutionerne undervisere, som ikke har de nødvendige formelle kvalifikationer eller tilsvarende kvalifikationer til at kunne varetage undervisningen i dansk som andetsprog, og eksaminationsgrundlagene for de mundtlige prøver lever ofte ikke fuldt op til kravene, som dog heller ikke fremgår med tilstrækkelig tydelighed af læreplan og undervisningsvejledning.

Ud over lærerkvalifikationsproblematikken, som affødte et behov for særskilt opfølgning med enkelte institutioner, konkluderede styrelsen, at institutionerne agerer inden for gældende regler, hvorfor tilsynet blev afsluttet på det foreliggende grundlag. Det skyldes bl.a., at avu-reglerne på en række områder efterlader et fortolkningsrum. Resultaterne peger imidlertid på et behov for at tydeliggøre krav og forventninger, f.eks. til optagelse og eksaminationsgrundlag, hvilket vil indgå i en kommende revision af undervisningsvejledningerne og i en eventuel kommende ændring af læreplan og bekendtgørelse.

8 Arbejdsmarkedsuddannelser

8.1 Tilsyn med AMU-udbydernes prøvegennemførelse og beståelsestal

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2020 et tilsyn med AMU-udbydernes gennemførelse og administration af prøver. Tilsynets formål var at give styrelsen et indblik i, hvordan det går med implementeringen af det nye prøvekrav og komme i dialog med udbydere, hvor prøveafholdelsen giver problemer. Tilsynet har haft fokus på prøveafholdelse og på, om udbydernes undervisning har den fornødne kvalitet til, at deltagerne kan bestå prøverne.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte ni udbydere til tilsynet, fordi de havde de dårligste resultater i forhold til en eller flere af følgende fokusområder/indikatorer:

- Andel kursister, der ikke har bestået prøven, herunder antal omprøver
- Andel af kursister, der ikke har deltaget i prøven
- Andel af kursister, der har fået dispensation for at aflægge prøve
- Andel af deltagere, der fået bevis på baggrund af en individuel kompetencevurdering (IKV).

Tilsynet afdækkede samlet set ikke større problemer med prøveafholdelsen eller manglende beståelse af prøver hos udbyderne. Flere udbydere havde dog oplevet, at en større andel kursister og virksomheder fravalgte prøven af forskellige årsager. Udbyderne har i den forbindelse haft fokus på indsatser, der kunne sikre, at flere deltager i prøverne. Herudover viste tilsynet, at flere udbydere havde indberettet prøveresultaterne forkert, hvilket betød, at nogle udbydere i prøvestatistikken havde en misvisende høj andel af ikke-beståede prøver samt tildelte dispensationer.

Styrelsen førte i 2020 et særskilt tilsyn med de udbydere, der havde en høj andel af kursusdeltagelsen, som der ikke var indberettet prøveresultater for. Der manglede indberetning af prøveresultater for 16,8 % af kursusdeltagelsen fra 1. kvartal 2020. På den baggrund indkaldte styrelsen redegørelser fra de 10 udbydere, der manglede at indberette prøveresultater for 76-100 % af deres kursusdeltagelse. Herudover var der 25 udbydere, som også manglende at indberette en væsentlig andel af prøveresultaterne, og disse fik tilsendt et generelt brev om krav til og vejledning om indberetning af prøveresultater.

På baggrund af det særskilte tilsyn med indberetning af prøveresultater kan det udledes, at der er flere årsager til de manglede prøveindberetninger, herunder kursusaflysninger grundet COVID-19-nedlukningen, tekniske udfordringer samt misforståelser vedrørende prøver på certifikatuddannelser. Efter dialog med flere udbydere er det styrelsens forventning, at andelen af udbydere, der ikke får indberettet prøveresultater, vil være væsentligt mindre fremadrettet.

8.2 Tilsyn med AMU-udbydernes arbejde med nye frihedsgrader mv., jf. Trepartsaftale III

Beskrivelse af tilsynet

Trepartsaftalen III om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021) indebærer muligheden for at benytte en række nye frihedsgrader for AMU-udbyderne. De nye frihedsgrader består bl.a. i, at udbyderne har mulighed for at udbyde kombinationer af indtægtsdækket virksomhed (IDV) eller akademiuddannelser sammen med ordinær tilskudsfinansieret AMU-aktivitet eller kollektivt at afkorte kurser for grupper af kursister. Styrelsen gennemførte i 2020 et tilsyn med udbydernes arbejde med de nye frihedsgrader med det formål at undersøge, hvorvidt reglerne på området overholdes.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Som en del af tilsynet blev alle udbydere kontaktet og bedt om at orientere styrelsen om, hvorvidt de havde planlagt at afholde kurser, hvor AMU blev kombineret med indtægtsdækket virksomhed (IDV) eller akademiuddannelser, eller om udbyderene havde planlagt at benytte muligheden for kollektivt afkortning af kurser for grupper af kursister.

På baggrund af udbydernes tilbagemeldinger udvalgte styrelsen to udbydere til tilsyn. Tilsynet blev gennemført via anmeldte tilsynsbesøg med henblik på at afdække, hvordan udbyderne havde anvendt henholdsvis AMU i kombination med IDV samt kollektiv afkortning af kurser for grupper af kursister.

Styrelsen afsluttede begge tilsyn med få bemærkninger som primært vedrørte, at udbyderne skulle præcisere deres markedsføring, så det blev tydeliggjort, at AMU-kurserne er åbne for alle, der opfylder adgangsbetingelserne, og at eventuelle IDV-dele er frivillige tilvalg.

8.3 Tilsyn med kvaliteten af arbejdsmarkedsuddannelserne gennem evalueringsresultater fra Viskvalitet.dk

Beskrivelse af tilsynet

På baggrund af de skriftlige kursisttilfredshedsmålinger i Viskvalitet.dk fører styrelsen årligt tilsyn med kvaliteten af uddannelsesindsatsen på AMU-kurserne. Det følger af AMU-bekendtgørelsens § 29, at det er obligatorisk for alle AMU-udbydere at give deltagerne mulighed for at evaluere det kursus, de har deltaget i. Tilsynet har til formål at undersøge uddannelsesindsatsen hos de udbydere, hvor deltagerne giver de laveste vurderinger i AMU's

evalueringssystem Viskvalitet.dk, fordi risikoen her er størst for forringet kvalitet i uddannelsesindsatsen. Undersøgelsen omfatter dels vurderingerne af AMU-udbydernes samlede kursusudbytte, samt lærernes præstation eller undervisningens form og indhold, dels hver af AMU-udbydernes afholdte uddannelser.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I 2020 udtog styrelsen ni udbydere til tilsyn. Udbyderne blev valgt, fordi de i 2019 målt på henholdsvis institutions- og uddannelsesniveau fik de dårligste vurderinger på minimum en indikator for kursusudbytte, lærerens præstation og undervisningens form og indhold.

Styrelsen orienterede herefter de ni udbydere om screeningsresultatet og anmodede udbyderne om at forholde sig til resultaterne og redegøre for, hvilke konkrete tiltag de ville iværksætte for at forbedre kvaliteten af uddannelserne.

Styrelsen kunne gennem tilsynet konkludere, at de fleste af udbyderne tydeliggjorde i deres redegørelser, at de arbejdede målrettet og grundigt med at forbedre deres undervisningskvalitet, herunder at de havde igangsat initiativer og aktiviteter for at opnå deres fastsatte målsætninger om forbedrede evalueringsresultater. Tilsynet viste dog også, at enkelte udbydere stadig ikke bruger evalueringsresultaterne som et redskab til løbende at justere og forbedre deres uddannelsesindsats. Styrelsen vil derfor også fremadrettet have fokus på udbydernes evalueringsresultater i Viskvalitet.dk og på at sikre, at resultaterne også anvendes hos udbyderne.

8.4 Tilsyn med AMU-udbydernes svarprocent for evaluering af arbejdsmarkedsuddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsens fører årligt tilsyn med AMU-udbydernes svarprocent for evaluering af arbejdsmarkedsuddannelser. Formålet med tilsynet er at sikre, at AMU-udbyderne tilbyder den obligatoriske deltagerevaluering og motiverer kursisterne til at benytte muligheden for at evaluere. Forventningen er hertil, at mindst 80 pct. af en udbyders deltagere svarer på en evaluering.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet blev grundet tekniske vanskeligheder kun baseret på data for første halvår af 2019, som viste, at 54 af 82 AMU-udbydere havde en svarprocent under 80. Da data var af ældre dato og kun dækkede et halvt år, besluttede styrelsen ikke at udtage enkeltudbydere i tilsynet. Tilsynet viste dog, at der var behov for at udsende information, som skulle understrege, at udbydere med svarpct.er under 80 og nye udbydere, hvor evalueringerne kun lige

er kommet i gang, skal være særligt opmærksomme på at sikre alle deltageres ret til at evaluere det kursus, de har deltaget i. Styrelsen vil for at understøtte udbydernes arbejde med dette fremover udsende supplerende vejledninger.

8.5 Tilsyn med nye udbydere af AMU, herunder med eksisterende AMU-udbyderes forvaltning af udbudsgodkendelsen inden for nye faglige områder

Beskrivelse af tilsynet

I forbindelse med den gennemførte AMU-udbudsrunde i 2019 blev der godkendt fem nye AMU-udbydere. Herudover blev en række eksisterende AMU-udbydere udbudsgodkendt til nye faglige områder. Som opfølgning herpå og for at sikre, at nye udbydere overholder reglerne for at kunne udbyde AMU, gennemførte styrelsen i 2020 et tilsyn med alle nye udbydere af AMU samt nogle af de eksisterende AMU-udbyderes forvaltning af udbudsgodkendelser inden for et nyt fagligt område.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Ud over de fem nye godkendte AMU-udbydere udvalgte styrelsen også fire eksisterende AMU-udbydere, som havde fået en udbudsgodkendelse inden for et nyt fagligt område, i tilsynet. Tilsynet med nye og eksisterende udbydere blev gennemført som tilsynsbesøg og havde fokus på, at udbyderne generelt overholder reglerne for at kunne udbyde AMU. På baggrund af de ni besøg vurderede styrelsen, at både nye udbydere og eksisterende udbydere, som forvalter udbudsgodkendelser inden for nye faglige områder, generelt levede op til deres forpligtigelse som godkendte AMU-udbydere. Styrelsen vejledte en enkelt udbyder om, hvordan de monitorerer kvaliteten af deres undervisning samt en anden udbyder om, hvordan de sikrer korrekt markedsføring og annoncering.

8.6 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen gennemførte én enkeltsag på AMU-området i 2020.

Tilsyn med undervisning tilpasset en bestemt virksomhed

I efteråret 2020 blev styrelsen gjort opmærksom på, at en privat AMU-udbyder muligvis havde gennemført en virksomhedsspecifik certificeringsprøve i undervisningstiden på en arbejdsmarkedsuddannelse på transportområdet. En sådan praksis ville være ulovlig, idet en arbejdsmarkedsuddannelse skal føre til landsdækkende kompetencer og må ikke være tilpasset til en bestemt virksomhed.

Ved den efterfølgende partshøring om sagen blev mistanken bekræftet. Undersøgelsen viste desuden, at dele af undervisningen, undervisningsmaterialet og markedsføringen også havde været tilpasset en bestemt virksomhed i modstrid med reglerne. Tilsynet viste dog også, at det anvendte materiale kunne være relevant at anvende i undervisning rettet mod deltagere fra andre tilsvarende virksomheder, og at det pågældende efteruddannelsesudvalg var bekendt med praksis. Styrelsens undersøgelse pegede desuden på, at lignende for-

hold kunne findes hos andre udbydere. Styrelsen traf på den baggrund afgørelse om, at udbyderen skulle ændre sin praksis, så der kun anvendes materialer, der sikrer landsdækkende kompetencer. Sagen gav anledning til, at styrelsen udsendte et hyrdebrev til alle udbydere, hvor reglerne for undervisning og markedsføring blev præciseret med afsæt i sagens forhold.

ØKONOMISK TILSYN

Styrelsens økonomiske tilsyn omfatter institutionernes økonomi, drift og anvendelse af tilskud. Formålet er at understøtte en effektiv og bæredygtig institutionsdrift, at sikre overholdelse af regler og retningslinjer på området, at sikre skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de statslige midler og at varetage statens kreditorinteresse.

9 Det økonomiske tilsyn

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet varetager det økonomisk-administrative tilsyn med de ca. 1.000 selvejende uddannelsesinstitutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område. Tilsynet udføres med hjemmel i institutionslovene:

- § 50 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.
- § 29 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse
- § 48 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse
- § 20 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v.
- § 52 i lov om efterskoler og frie fagskoler
- § 24 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser

9.1 Risikobaseret økonomisk-administrativt tilsyn med institutionernes økonomi og regeloverholdelse

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører tilsyn med institutionernes økonomi og regeloverholdelse. Med baggrund i finansielle og ikke-finansielle indikatorer har tilsynet til formål at identificere institutioner, som kan have økonomiske eller administrative udfordringer.

I lighed med tidligere år blev følgende indikatorer ved screeningen anvendt i 2020:

Finansielle indikatorer:

- Likviditetsgrad (et mål for betalingsevne)
- Soliditetsgrad (et mål for, hvor stor en del af aktiverne, der er egenfinansieret)
- Aktivitetsudvikling (angiver den procentvise udvikling af antallet af årselever i forhold til det foregående regnskabsår)
- Belåningsgrad i ejendomme (angiver, i hvor høj grad ejendomme er belånt)

Ikke-finansielle indikatorer:

- Status på eventuelle igangværende tilsynssager
- Revisors rapportering i revisionsprotokollatet om resultaterne af den udførte revision
- Besvarelsen af den spørgeramme, som institutionernes og skolernes revisorer og bestyrelser er pålagt at besvare i forbindelse med regnskabsaflæggelsen

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater for det regulerede institutionsområde

Samlet set viste tilsynet for det regulerede institutionsområde en række udfordringer, som var særligt hyppigt forekommende.

En række institutioner anvendte eksempelvis ikke styrelsens regnskabspraksis i forhold til klassificering af omkostninger i forbindelse med indfrielse af renteswaps. En anden række institutioner anvendte ikke styrelsens regnskabspraksis i forhold til afskrivning på bygninger. Nogle institutioners personalemapper overholdt ikke dokumentationskrav for anciennitetsberegning og løntillæg. Andre institutioner overholdt ikke reglerne i forhold til indsendelsesfrist og udmøntning af resultatlønskontrakterne. En række institutioner opdaterede ikke løbende deres brugerrettigheder i lønsystemer mv., og andre institutioner havde ikke indført kompenserende kontroller, når der var alene fuldmagt til institutionens betalingskort

Styrelsen udsendte derfor i januar 2021 et brev til samtlige regulerede institutioner, hvori styrelsen gjorde opmærksom på ovenstående forhold.

Tilsynets resultater på det frie institutionsområde

Samlet set viste tilsynet for det frie institutionsområde en række udfordringer, som var særligt hyppigt forekommende. Der var blandt andet i lighed med tilsynet i 2019 en række skoler, som havde udbetalt vederlag for særlig indsats aconto i stedet for samlet ved opgørelse af indsatsen. En række skoler har benyttet bruttolønsordningen, selvom det ikke er inden for reglerne. Ligesom i tidligere år var der på en række skoler fortsat ansatte, der havde alene-fuldmagt til skolens bankkonti. For at undgå fejl og besvigelser bør alene-fuldmagter undgås. En række skoler havde fortsat væsentlige beløb i tilgodehavende skolepenge og må foretage store nedskrivninger på disse tilgodehavender. Styrelsen har tilsyn med dette i forbindelse med årsrapporterne for 2020. En anden række skoler administrerer bankkonti, som vedrører for eksempel personaleforeninger mv. Disse bankkonti må ikke indgå i skolernes regnskab, da det ikke er inden for skolens formål, og nogle skoler indbetaler ikke rettidig A-skat og AM-bidrag, hvilket er en overtrædelse af kildeskatteloven, for hvilken skolens ledelse kan ifalde strafansvar.

Styrelsen udsendte derfor i januar 2021 et brev til samtlige frie skoler, hvori styrelsen gjorde opmærksom på ovenstående forhold.

9.2 Prædiktiv undersøgelse med regulerede institutioners økonomi

Beskrivelse af undersøgelsen

På det regulerede institutionsområde påbegyndte styrelsen i 2019 at screene og udpege de institutioner, der på sigt kan blive økonomisk udfordrede med henblik på at sikre, at institutionerne rettidigt foretager eventuelle nødvendige tilpasninger. Screeningen tog udgangspunkt i institutionsspecifikke prognoser for de regulerede institutioners aktivitetsudvikling og fremtidige indtægter og omkostninger. Styrelsen var i 2020, på baggrund af prognoserne, i dialog med potentielt udfordrede institutioner med henblik på at sikre, at institutionerne rettidigt foretager eventuelle nødvendige tilpasninger. Til at understøtte dialogen anvender styrelsen udarbejdet yderligere kendte fakta så som:

- Aktivitetsfremskrivning frem mod 2030
- Investeringsønsker frem mod 2025
- Årsværk, lønomkostninger og bygningsomkostninger pr. elev

- Belåning af ejendom (lånetype, finansieringsgrad og gæld i forhold til omsætning)
- Øvrige nøgletal (bl.a. likviditet, soliditet og regnskabsresultat)

Tilsynstype

Prædiktiv undersøgelse

Undersøgelsens resultater

I 2020 blev 11 institutioner udtaget til prædiktiv undersøgelse. Institutionerne blev udvalgt på baggrund af flere faktorer. En af parametrene har været en vurdering af institutionens fremtidsperspektiver set ud fra styrelsens aktivitetsprognoser frem til 2030, der baserer sig på den forventede demografiske udvikling i hver enkelt institutions optageområde. Herudover kan eksempelvis indgå institutioner, hvis gældsætning ligger væsentligt over gennemsnittet, og om institutionerne i den sammenhæng har markante investeringsønsker.

Institutionernes bestyrelser og ledelser har generelt reageret positivt over for styrelsens prædiktive undersøgelse, og tilbagemeldingerne viser helt overordnet, at institutionerne er opmærksomme på de mulige økonomiske udfordringer i de kommende år. Flere tilbagemeldinger viser dog også, at en del institutioner arbejder med egne modeller til at prognosticere aktivitetsniveauet i årene fremover. Institutionernes modeller kan afvige fra styrelsens fremskrivninger for så vidt angår de nærmeste år, men har ofte ikke helt så lang fremskrivningsperiode som styrelsens aktivitetsprognose. Erfaringerne med fremskrivningerne af aktivitetstallene og dialogen med institutionerne om deres benchmark og økonomiske nøgletal indgår i styrelsens arbejde i 2021. Styrelsens arbejder løbende med at tilpasse såvel fremskrivningsmodellen, udvælgelsen af nøgletal til screening af institutionernes økonomi samt dialogen med institutionerne.

9.3 Tilsyn med revisorkvalitet

Beskrivelse af tilsynet

Revisors afrapportering udgør i samspil med institutionernes afrapportering i stor udstrækning grundlaget for, at styrelsen som led i det økonomisk-administrative tilsyn kan vurdere, om der er potentielle tilsynsmæssige opfølgningsbehov over for institutionerne. Styrelsen fører derfor et årligt tilsyn med kvaliteten af det arbejde, som institutionernes revisorer udfører. Formålet med tilsynet er at identificere revisorer, der ikke udfører revisionen i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og Rigsrevisionens standarder for offentlig revision (SOR) samt ministeriets bekendtgørelser om revision og tilskudskontrol m.m.

I 2020 førte styrelsen tilsyn med revisorerne ud fra følgende kriterier:

- Revisorer, som styrelsen, i forbindelse med den årlige regnskabsgennemgang af institutionernes årsrapporter og tilhørende revisionsprotokollater m.v., vurderer ikke har fulgt paradigmet for revisionsprotokollatet og/eller ikke har afgivet en korrekt revisionspåtegning.
- Revisorer, som styrelsen har kendskab til tidligere ikke har udført revisionen og rapporteret om resultaterne heraf i overensstemmelse med de ovennævnte krav herom.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen gennemførte tilsynene dels ved tilsynsbesøg på udvalgte institutioner og dels som led i gennemgang af regnskaberne og de tilhørende revisionsprotokollater. Styrelsen vurderede i den forbindelse, om revisors revision og rapportering på væsentlige områder var tilfredsstillende. I de tilfælde, hvor styrelsen vurderede, at revisionen ikke har efterlevet styrelsens krav, traf styrelsen afgørelse om at pålægge institutionen at udpege en anden revisor. Tilsynet viste samlet set, at hovedparten af revisorerne generelt løste revisionsopgaven på tilfredsstillende vis, men at der fortsat er kvalitetsproblemer hos nogle revisorer.

Gennemgangen af regnskaberne og de tilhørende revisionsprotokollater resulterede i syv sager, hvoraf styrelsen i fem af sagerne gav revisor en henstilling om fremadrettet at rette op på rapporteringen af revisionen, én institution valgte selv at skifte revisor på baggrund af styrelsens partshøring, mens én sag blev afsluttet uden sanktioner i forhold til revisor. Tilsynsbesøgene blev foretaget på to institutioner, hvor styrelsen ikke fandt anledning til sanktioner i forhold til revisor.

Som opfølgning på det samlede tilsyn med revisorkvaliteten udsendte styrelsen i december 2020 et orienteringsbrev til samtlige revisorer på det regulerede og det frie område, hvor styrelsen indskærpede, hvordan revisorerne skal rapportere om resultaterne af deres udførte revisionshandlinger på udvalgte områder.

9.4 Tilsyn med chefløn (regulerede institutioner)

Cheferne på de regulerede institutioner er omfattet af forskellige regler og kan overordnet inddeles i to grupper: Chefer der er ansat i henhold til den nye chefaftale fra OK18 og chefer, der er ansat på hidtidige vilkår. Det bemærkes herved, at chefer på selvstændige AMU-centre og SOSU-skoler ikke er omfattet af chefaftalens dækningsområde og derfor fortsat er omfattet af de hidtidige vilkår. Styrelsen fører årligt tilsyn med, at lønnen til begge chefgrupper fastsættes i overensstemmelse med gældende regler og retningslinjer herfor.

Særligt chefaftalen fra OK18 har givet institutionerne forholdsvis frie rammer til selv at fastsætte og sammensætte lønnen til cheferne, der er omfattet af chefaftalen. I forlængelse af ovenstående, har tilsynet med denne chefgruppe specifikt til formål at sikre, at den nye chefaftales friere rammer for decentral løndannelse på chefområdet ikke resulterer i, at de pågældende chefer har en højere lønudvikling end ansatte i sammenlignelige stillinger i resten af staten. Styrelsen fører tilsyn med, om de regulerede institutioner fastsætter chefslønnen i overensstemmelse med gældende regler.

9.4.1 Tilsyn med lønfastsættelsen

Beskrivelse af tilsynet

For gruppen af chefer, der er ansat i henhold til chefaftalen fra OK18, afdækkede tilsynet både, om institutionerne har overholdt de formelle regler om lønudmøntning til øverste chef samt Finansministeriets stillingskontrol, og om institutionerne har anvendt de lokale frihedsgrader forsvarligt, for eksempel i forhold til fastsættelsen af lønnen til øvrige chefer.

Gruppen af øverste chefer, der er forblevet på gamle vilkår, kan få et chefløntillæg og engangsvederlag/resultatløn inden for rammerne af styrelsens bemyndigelser. Styrelsen gennemførte et stikprøvebaseret tilsyn med overholdelsen af resultatlønsbemyndigelsen. Det beskrives særskilt i afsnit 9.4.2.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet fra 2020 er fortsat i gang i 2021, men har foreløbig vist, at institutionerne overordnet set har implementeret den nye chefaftale fra OK18 i overensstemmelse med de regler og retningslinjer for lønfastsættelsen, der følger af styrelsens forvaltningsgrundlag til chefaftalen.

Styrelsen skulle derudover have gennemført såvel et stikprøvebaseret tilsyn med udmøntning af chefløntillæg til gruppen af øverste chefer på hidtidige vilkår og et tilsyn med lønrammeindplaceringen af rektorerne på de almene og private gymnasier, der er forblevet på gamle vilkår. Begge disse tilsyn er dog blevet forsinket og forventes gennemført i 2021.

9.4.2 Tilsyn med resultatkontrakter

Beskrivelse af tilsynet

Tilsyn med resultatkontrakter omhandler de kontrakter, som institutionernes bestyrelser indgår med den øverste daglige leder. På baggrund af indberetninger af nøgletal fra institutionerne udvælger styrelsen et mindre antal institutioner, som bliver bedt om at indsende de to senest indgåede resultatkontrakter. Disse gennemgås i forhold til om de overholder de indholdsmæssige krav, som er formuleret i ministeriet bemyndigelse. For de øvrige institutioner gennemgår styrelsen, om kontrakterne lever op til bemyndigelsens objektive krav, herunder om de økonomiske rammer er korrekte, og om kontraktens mål og bestyrelsens vurdering af kontraktens opfyldelse er offentliggjort på institutionens hjemmeside.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste generelt, at institutionerne overholder de økonomiske rammer, mens enkelte institutioner ikke lever op til bemyndigelsens krav om offentliggørelse af kontraktens indhold på hjemmesiden. Tilsynets viste derudover, at mange kontrakter ikke beskriver klart, hvad der skal til for, at et mål er helt, delvist eller ikke nået, at kontrakterne mangler et eller flere af de obligatoriske indsatsområder, samt at nogle kontrakter indeholder almindelige ledelsesopgaver, som ikke kan honoreres via resultatløn. Styrelsen vurderede desuden via gennemgangen af kontrakterne, at langt størstedelen af de udtagne kontrakter, 12 af 13, i mindre eller ringe grad lever op til bemyndigelsens formål.

9.5 Tilsyn med de regulerede institutioners kontering (formålsregnskaber)

Beskrivelse af tilsynet

I tilknytning til de regulerede institutioners årlige aflæggelse af årsrapporter påhviler der institutionerne en pligt til at indberette et "formålsregnskab" til Børne- og Undervisningsministeriet. Formålsregnskabet består af detaljerede finansielle data, der er fordelt på formålskonti, som udtrykker, hvad indtægten eller omkostningen vedrører. Institutionernes formålsregnskaber har et sådant detaljeringsniveau, at ministeriet kan danne et regnskab for de enkelte institutioner, som bl.a. viser institutionernes indtægter og omkostninger på samtlige uddannelser, som institutionen er udbudsgodkendt til. Som led i arbejdet med at øge datakvaliteten af institutionernes formålsregnskaber udarbejdede Undervisningsministeriet – i dag Børne- og Undervisningsministeriet – i marts 2017 en konteringsinstruks med tilhørende vejledninger i konteringspraksis. Formålet med tilsynet i 2020 var således at afdække, i hvilket omfang institutionerne har implementeret konteringsinstruksen, og om der kan konstateres en korrekt og ensartet kontering på institutionerne.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at institutionernes konteringspraksis er blevet bedre på fire ud af fem undersøgte omkostningsområder. Tilsynet viste også, at der er behov for yderligere præciseringer i forhold til retningslinjer for kontering af omkostninger vedrørende interne møder, gaver og intern kommunikation, vejledning og planlægningsfunktioner samt projekter. Styrelsen har i starten af 2021 opdateret sin konteringsinstruks, som findes på styrelsens hjemmeside. Derudover har styrelsen udsendt et brev til institutionerne om konklusionerne på tilsynet. Styrelsen har på baggrund af tilsynet i 2020 iværksat et nyt tematisk tilsyn i 2021. Tilsynet har fokus på bedre vejledning til institutionerne, således at der opnås en mere ensartet kontering. Dette tilsyn er beskrevet i Tilsynsplan 2021.

9.6 Bygningsselveje og gældsætning (regulerede institutioner)

Beskrivelse af tilsynet

Det fremgik af Rigsrevisionens beretning fra oktober 2019 om uddannelsesinstitutionernes finansiering af bygninger og grunde, at gældsbyrden på uddannelsesinstitutionerne i perioden fra 2011 til 2018 samlet set var steget med 26 pct., og at der var stor variation i gældsætningen mellem de enkelte uddannelsesområder. Herudover fremgik det, at nogle uddannelsesinstitutioner anvendte finansielle instrumenter i form af renteswap eller renteloft, og flere institutioner har med de seneste års renteudvikling de facto været bundet til høje rentebetalinger, som institutionerne – grundet aftalernes manglende konvertibilitet og betydelige negative markedsværdi – har særdeles vanskeligt ved at komme ud af. Styrelsen førte på den baggrund tilsyn med konsekvenserne af øget gældsætning i forhold til institutionernes økonomiske robusthed.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

I 2020 blev der arbejdet med regelsætning på området for at sikre et ensartet tilsynsgrundlag og modvirke institutionernes fremtidige gældsætning ved brug af uhensigtsmæssige finansielle instrumenter, der kan binde institutionens handlemuligheder på længere sigt.

Den 14. december 2020 blev der udstedt en bekendtgørelse om optagelse af lån m.v. og om strategi for finansiel risikostyring for institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, institutioner for erhvervsrettet uddannelse og institutioner for forberedende grunduddannelse. Uddannelsesinstitutionerne skal i henhold til bekendtgørelsen have fastlagt en finansiel strategi inden 1. juli 2021. Styrelsen udsendte skabelon og vejledning til udarbejdelse af en finansiel strategi i maj 2021, og på grund af det sene udsendelsestidspunkt er institutionernes frist for udarbejdelse af en finansiel strategi rykket til 1. november 2021.

9.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

Styrelsen gennemførte fire enkeltsagstilsyn på regulerede institutionsområde og 24 enkeltsagstilsyn på det frie institutionsområde i 2020.

Enkeltsagstilsyn på det regulerede institutionsområde

Styrelsen førte i 2020 økonomisk enkeltsagstilsyn med i alt fire institutioner på det regulerede område, som var fordelt på et VUC, et AMU-center, et alment gymnasium og en FGU-institution. Tre af institutionerne fik som følge af tilsynet udbetalt likviditetslån fra Børne- og Undervisningsministeriet, og kom dermed under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn. For den sidste af disse institutioner pågik sagsbehandling fortsat ved årsskiftet.

Regulerede institutioner under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn

Der var i alt syv institutioner under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn ved udgangen af 2020 inklusiv de tre nye institutioner, der var kommet på i 2020. Der var således tale om to erhvervs-/kombinationsskoler, to AMU-centre, to VUC'er og en FGU-institution. En af institutionerne var alene under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn på grund af alvorlige økonomiske udfordringer som følge af en byggesag. De øvrige seks har udover alvorlige økonomiske udfordringer fået bevilget likviditetslån af Børne- og Undervisningsministeriet. Alle syv institutioner er fortsat i 2021 under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn.

Enkeltsagstilsyn på det frie institutionsområde

Styrelsen førte i 2020 økonomisk-administrativt enkeltsagstilsyn med i alt 28 skoler på det frie institutionsområde, som var fordelt på 19 fri- og privatskoler, fire efterskoler, én fri fagskole, to private gymnasier og to kombinerede skoler. 23 af de 28 skoler kom yderligere under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn enten som følge af risiko for lukning af skolen, alvorlige administrative udfordringer, eller fordi skolen havde en afdragsordning med styrelsen.

Institutioner på det frie institutionsområde under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn

I løbet af 2020 ophævede styrelsen det skærpede økonomisk-administrative tilsyn for 13 af

de 23 skoler. To skærpede økonomisk-administrative tilsyn blev ophævet, fordi skolerne havde afviklet deres afdragsordning med styrelsen. Tre tilsyn blev ophævet, fordi skolerne efter styrelsens vurdering ikke længere var i risiko for lukning på grund af økonomiske udfordringer. To skærpede økonomisk-administrative tilsyn blev ophævet, fordi styrelsen vurderede, at skolerne havde fået rettet op på deres administrative praksis. Tre skoler lukkede, og styrelsen afsluttede som følge heraf tilsynet. 10 af de 23 skoler er dermed fortsat under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn i 2021.

TILSYN MED STØTTEORDNINGER

Styrelsens tilsyn med støtteordninger vedrører specialpædagogisk støtte, som tildeles på baggrund af en faglig vurdering af den enkeltes behov for kompensation. Vurderingen foretages med udgangspunkt i ansøgerens funktionsnedsættelse og i henhold til de regler for tildeling af støtte, der gælder på de forskellige uddannelsesområder.

10 Specialpædagogiske støtteordninger (SPS)

10.1 Tilsyn med for sent aflyste tegnsprogstolketimer

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen bevilger specialpædagogisk støtte i form af tolkebistand til døve og hørehæmmede elever/studerende/kursister på efterskoler og frie fagskoler, den Forberedende Grunduddannelse, ungdomsuddannelser, videregående uddannelser samt efter- og videreuddannelser, der hører under Børne- og Undervisningsministeriet ressort. Institutionerne betaler udgifterne til tolkebistand og får herefter refunderet udgiften af styrelsen.

Styrelsen indgik en ny rammeaftale om levering af tolkebistand, der trådte i kraft pr. 1. august 2019. I den forbindelse blev tidsfristen for aflysning af tolketimer med fuld dækning af omkostningerne nedsat fra syv til to dage. Aflyses en tolkeopgave senere end to dage, før tolkeopgaven skal løses, og kan leverandøren ikke gensælge timerne til anden side, er uddannelsesinstitutionen forpligtet til at betale leverandøren for opgaven og kan i forlængelse heraf få refunderet udgiften hos styrelsen.

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med aflyste tolketimer med henblik på at følge udviklingen i andelen af for sent aflyste tolketimer samt de iværksatte initiativer fra den nye rammeaftale fra 2019, som forventes at kunne nedbringe omfanget, herunder kigges der på, om reduktionen i aflysningsfristen fra syv til to dage har effekt på omfanget af for sent aflyste tolketimer.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen fremsendte som led i tilsynet en opgørelse over sene aflysninger til alle uddannelsessteder med tegnsprogstolkebrugere. De 10 uddannelsessteder hvor der har været aflysninger for mere end 400.000 kr.pr. år blev anmodet om at gøre rede for, hvordan de kan bidrage til at nedbringe omfanget af aflysninger. For uddannelsessteder der har haft aflysninger for mellem 250.000 og 400.000 kr. årligt, informerede styrelsen om, at styrelsen følger tæt med i, hvordan aflysningsgraden udvikler sig.

Uddannelsesstedernes redegørelser indeholdt flere relevante initiativer for nedbringelse af aflysningerne. Styrelsen delte forslag til initiativer med uddannelsesstederne, således at et uddannelsessteds gode ideer og initiativer kan være til inspiration for andre uddannelsessteder. Styrelsen hæftede sig særligt ved, at flere uddannelsessteder anførte, at SPS-opgaven skal have en tydeligere ledelsesforankring, og at uddannelsesstedet vil etablere en tættere kontakt og tydeligere opgavefordeling mellem uddannelsesstedet og tolkebrugeren.

Styrelsen har desuden informeret uddannelsesstederne om, at næste tilsyn med ordningen vil have et fokus på, om de initiativer, som uddannelsesstederne beskriver i deres redegørelser, har virket.

10.2 Tilsyn med varemodtagelse og godkendelse af it-fakturaer

Beskrivelse af tilsynet

Indkøb af it-hjælpemidler på SPS-området sker i henhold til en af styrelsen centralt indgået rammeaftale. Institutionerne bestiller således it-hjælpemidler hos den leverandør, som styrelsen har indgået aftale med. Bestillingen og betalingen sker efter tilsagn om refusion fra styrelsen.

Styrelsen førte i 2020 tilsyn med institutionernes håndtering af varemodtagelse og godkendelse af it-fakturaer blandt de nye uddannelser under SPS-ordningen. Formålet med tilsynet var at understøtte, at uddannelsesstederne sikrer sig, at de formelle rammer for udlevering af hjælpemidler er på plads med erklæring fra støttemodtageren, at der er overensstemmelse mellem bestilte og udleverede hjælpemidler, og at betaling og refusion foretages inden for fastsatte tidsfrister.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udtog 10 cpr-numre på fire uddannelsessteder til tilsynet. Resultatet af tilsynet var, at ét uddannelsessted gennemførte varemodtagelse og godkendelse af it-faktura i overensstemmelse med gældende regler. To uddannelsessteder havde en fejlbehæftet praksis i forhold til at ansøge om refusion forud for betaling af faktura. De to uddannelsessteder blev anmodet om at gøre rede for, hvordan de fremadrettet vil sikre, at de gennemfører betalingen af faktura forud for indhentning af refusion. Det sidste uddannelsessted er overgået til enkelttilsyn med henblik på en styrkelse af uddannelsesstedets praksis.

Tilsynet bekræftede styrelsens billede af uddannelsesstedernes udfordringer fra tidligere år. Styrelsen har påbegyndt en praksis, hvor de uddannelsessteder, der ikke har en tilfredsstillende praksis bliver anmodet om at gøre rede for, hvordan uddannelsesstedet fremadrettet vil sikre en korrekt administration. Tilsynet er desuden et tema ved de møder, som styrelsen afholder med de forskellige uddannelsesretningers foreninger.

10.3 Tilsyn med specialundervisningsaktivitet på efterskoler og frie fagskoler

Beskrivelse af tilsynet

Tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er siden august 2016 blevet ydet efter en taxametermodel med takster pr. elev, der modtager specialundervisning. Skolerne skal indberette specialundervisningsaktivitet for det afsluttede skoleår senest den 1. oktober i det efterfølgende skoleår. Indberetningen danner grundlag for skolens tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i det efterfølgende finansår.

Betingelserne for, at en elev kan indgå i beregningen af skolens specialundervisningstilskud, er følgende:

- at eleven i det afsluttede skoleår har modtaget specialundervisning m.v.,
- at skolen har en aktuel udtalelse fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), der anbefaler specialundervisning m.v., og
- at skolen har udarbejdet en skriftlig plan for specialundervisningsindsatsen for eleven.

Skolens revisor påser, at aktivitetsindberetningen er i overensstemmelse med reglerne på området, herunder at den nødvendige dokumentation foreligger.

Formålet med tilsynet i 2020 var at sikre, at de enkelte skoler opfylder ovenstående tilskudsbetingelser. Et yderligere formål med tilsynet var at få indblik i, hvordan skolerne arbejder med den skriftlige plan for specialundervisningsindsatsen.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen gennemførte tilsynet med otte efterskoler, der har søgt tilskud til specialundervisning på baggrund af få elever (færre end 10). Skolerne fremsendte en pædagogisk-psykologisk vurdering eller udtalelse sammen med skolens plan for elevens specialundervisning.

Resultatet af tilsynet var, at skolerne generelt har de pædagogisk-psykologiske vurderinger/udtalelser, som de er forpligtet til. Skolerne har desuden udarbejdet de individuelle planer for specialundervisningen, som de også er forpligtet til. Tilsynet viste dog også, at enkelte skoler har planer, der er enslydende for alle eleverne, og derfor ikke i tilstrækkelig grad tager udgangspunkt i en enkeltes specialundervisningsbehov. Ligeledes er der for nogle skoler et stort fokus på elevens indgangsniveau og mindre fokus på elevens ønskede udvikling, og hvordan skolen vil understøtte at udviklingen finder sted. Styrelsen har i forbindelse med tilsynet anmodet skolerne om, at de fremadrettet forbedrer elevernes plan for specialundervisning. Konkret bør planerne tilpasses den enkelte elevs undervisningsbehov, så det tydeligt fremgår, hvordan elevens udvikling forventes at være, og hvordan skolen konkret vil understøtte denne udvikling.

Det var samtidig styrelsens samlede vurdering, at skolerne er i en positiv udvikling i forhold til at styrke planernes kvalitet og anvendelighed som et redskab til at styrke elevernes udvikling og læring i hverdagen.

10.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

På SPS-området gennemførte styrelsen to enkeltsagstilsyn i 2020.

Tilsyn med tilskudsberettigelse til specialundervisning

En efterskole overgik fra tematisk tilsyn til enkeltsagstilsyn i forbindelse med tilsyn med tilskud til specialundervisning. Skolen havde modtaget tilskud i henhold til lov nr. 815 af 14. august 2019 om efterskoler og frie fagskoler § 25 stk. 3(2), hvoraf det fremgår, at skoler skal være i besiddelse af en aktuel skriftlig udtalelse fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning. Den

skriftlige udtalelse skal indeholde en vurdering af, om de elever, der søges tilskud til specialundervisning på baggrund af, har behov for minimum 9 timers specialundervisning pr. uge. I henhold til § 25 stk. 3 (3) skal skolen desuden have udarbejdet en skriftlig individuel plan for elevens specialundervisning. Planen skal være underskrevet af forældrene eller af eleven selv, hvis eleven er over 18 år.

Skolen var ikke i besiddelse af aktuelle udtalelser fra PPR, og der var derfor ikke den fornødne vurdering af, at eleven har behov for så omfattende støtte, at skolen er tilskudsberettiget. Det var derfor ikke grundlag for tilskudsansøgningen. Det fremgik dog samtidig, at skolen har leveret kvalificeret specialundervisning med udgangspunkt i den enkelte elevs støttebehov.

Tilsynet gav anledning til, at skolen kom i fornyet tilsyn i forbindelse med det næste tematiske tilsyn for tilskudsberettigelsen. Dette med henblik på at følge op på, om skolen har justeret sin praksis, og fremadrettet sikrer sig, at den fornødne dokumentation er til stede forud for ansøgning om tilskud.

Tilsyn med levering af støttetimer

Et AMU-center kom i enkeltsagstilsyn efter styrelsen havde konstateret en usædvanlig høj grad af refusioner for individuelle støttetimer i styrelsens sagsbehandlingssystem.

SPS bevilges jf. BEK nr. 1947 af 10/12/2020 § 1 til den enkelte kursist efter et dokumenteret behov. Støtten er således en individuel bevilling som uddannelsesstedet leverer til netop den kursist, hvis behov, støtten er søgt for at dække. Der er således ikke hjemmel til, at uddannelsesstedet etablerer åbne tilbud, som alle uddannelsesstedets kursister kan anvende.

Styrelsen anmodede centret om at gøre rede for den høje refusionsgrad, og foretog et tilsynsbesøg. Ved tilsynsbesøget blev det klart, at centret gennemførte støttetimer som åbne cafeer, som alle kursister har adgang til. Centret førte ikke kontrol med, om der var søgt støttetimer til deltagerne eller i hvilket omfang, de kursister, der var søgt støttetimer til, deltog i cafeerne.

AMU-centret har efterfølgende justeret sin praksis, således at der er sikkerhed for, at støttetimerne anvendes til de støttemodtagere, timerne er bevilget til, samt at centret søger refusion for det antal støttetimer, der rent faktisk er afholdt.

ØVRIGE OMRÅDER

Styrelsens tilsyn med øvrige områder vedrører tilsyn, som adskiller sig, idet de ikke falder ind under de planlagte typer af tilsyn – risikobaseret og tematisk -, som bruges på de andre tilsynsområder. Derfor betegnes disse årligt tilbagevendende tilsynsaktiviteter som ”øvrigt tilsyn”.

11 Tilsyn med vedtægter

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen godkender vedtægter for nyoprettede friskoler, privatskoler, institutioner for erhvervsrettede uddannelser, efterskoler, frie fagskoler, institutioner for almen gymnasial- og voksenuddannelse, private gymnasier, studenterkurser, hf-kurser og institutioner for forberedende grunduddannelse (FGU). Styrelsen godkender desuden vedtægter, når en skole sammenlægges med en anden, spaltes, overgår til kombineret institution eller ændrer skoleform. Øvrige vedtægtsændringer skal ikke godkendes af styrelsen. Der gælder herudover et krav om, at skolernes vedtægter skal være offentligt tilgængelige på deres hjemmesider.

Styrelsen gennemfører årligt et stikprøvebaseret tilsyn med, om lovgivningens krav til vedtægternes indhold og offentliggørelse er opfyldt. Ved udtagelsen af skoler til tilsyn tager styrelsen hensyn til, om skolerne har været udtrukket til tilsyn de foregående to-tre år, og om den offentliggjorte vedtægt er den, der senest er godkendt af ministeriet, således at tilsynet kommer så bredt ud som muligt. Formålet med tilsynet er at sikre, at lovgivningens krav til vedtægternes indhold og offentliggørelse er opfyldt.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste i 2020, i lighed med tidligere år, at skolerne typisk mangler en eller flere dele af offentliggørelseskravet. På indholdssiden ses det, at vedtægtsændringer foretages med udgangspunkt i skolens aktuelle vedtægt og ikke i nugældende regler. Selvom reglerne blev ændret i 2012 findes der stadig forhold i vedtægterne, som ikke er gældende længere, herunder at det stadig i mange tilfælde fremgår, at vedtægtsændringer skal godkendes af styrelsen. Styrelsen vil i løbet af 2021 få præciseret dette på siderne om vedtægter på uvm.dk.

11.1 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2020

I 2020 førte styrelsen enkeltsagstilsyn med i alt 27 institutioners vedtægter. Alle tilsyn blev gennemført, men der mangler dog opfølgning og tilbagemeldinger på enkelte skolers vedtægter. Dette skyldes primært, at skolerne har udskudt de normale generalforsamlinger på grund af COVID-19-situationen, hvorfor styrelsen følger op på dette i løbet af 2021.

12 Tilsyn med AUB

Beskrivelse af tilsynet

Ud over tilsynet med de selvejende uddannelsesinstitutioner fører styrelsen økonomisk-administrativt tilsyn med Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB). Formålet med tilsynet er at påse, at tilskud bliver anvendt inden for formålet, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af statslige midler, og at regler og retningslinjer overholdes.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen kunne gennem tilsynet konstatere, at AUB i 2019 havde opbygget en stor egenkapital, da der ikke var sket så mange udbetalinger, som forventet. Rigsrevisionen har i 2020 kritiseret AUB's store egenkapital. Det er i forbindelse med Trepartsaftalen i maj 2020 aftalt en udmøntning af egenkapitalen, og der er ved lov i december 2020 fastsat en metode for en årlig tilpasning af AUB-bidraget, så der ikke fremadrettet vil kunne opbygges en stor egenkapital eller en stor gæld som følge af ubalancer i AUB's økonomi.

13 Tilsyn med forsøgs- og udviklingsprojekter

Beskrivelse af tilsynet

Hvert år udbetaler Børne- og Undervisningsministeriet tilskud til en række forsøgs- og udviklingsprojekter, herunder tilskud fra udlodningsmidler, satspuljemidler og driftslignende tilskud. Tilskuddene udmøntes i stort omfang som ansøgningspuljer. Styrelsen fører hvert år et tilsyn med, at tilskuddene anvendes inden for formålet, at der tages skyldige økonomiske hensyn i forvaltningen af tilskuddene, og at regler og retningslinjer i øvrigt overholdes, herunder at eventuelle udbetalte tilskud, der efter sagsbehandlingen er krævet tilbagebetalt, er indbetalt.

Tilsynets formål i 2020 var at gennemgå regnskaberne for formelle fejl og efterse, om der er blanke revisorerklæringer og revisionsberetninger. Derudover var fokus på, om anvendelsen af tilskuddet vurderes at være rimelig i forhold til den indholdsmæssige afrapportering.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet i 2020 omfattede 696 afsluttede forsøgs- og udviklingsprojekter. Tilsynet fokuserede særligt på modtagere af tilskud, der var under grænsen for krav om revision, hvilket gav anledning til et øget fokus på vejledning og formidling til sektoren om reglerne for tilskudsforvaltning. Derfor blev der udarbejdet retningslinjer for tilskudsmodtagere om forvaltning af projekter på Børne- og Undervisningsministeriets område, som er offentliggjort på ministeriets hjemmeside. Retningslinjerne omhandler temaerne lønudgifter, moms, timelønssats, rejser, transport og forplejning, opbevaring af bilag og interesseforbundne parter.

Bilag 1

Udskudte/aflyste tilsyn fra Tilsynsplan 2020 grundet COVID-19

Folkeskoleområdet:

- Tilsyn med skolernes overholdelse af minimumstimetal og kravet til den samlede undervisningstid
- Tilsyn med prøveaflæggelse

Fri- og privatskoler:

- Tilsyn med dansk som andetsprog og sprogprøver
- Tilsyn med prøveaflæggelse

Efterskoler og frie fagskoler:

- Tilsyn med prøveaflæggelse
- Tilsyn med efterskolernes undervisningstilbud i prøveperioden

Almen Voksenuddannelse:

- Tilsyn med omgængeri på avu, FVU og OBU
- Optagelse og målgrupper i FVU

Økonomisk-administrativt tilsyn:

- Tilsyn med donationer til frie skoler
- Tilsyn med efterskolers og frie fagskolers varetagelse af administrative opgaver for andre efterskoler og frie fagskoler

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET